

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXV. letnik.

V Ljubljani, avgust 1908.

VIII. zvezek.

Osma nedelja po binkoštih. (Porcijunkula.)

1. O posvečevanju nedelj in praznikov.

Daj odgovor od svojega hiševanja.
Luk. 16, 3.

Bolniku-grešniku, ki leži na smrtni postelji, uhajajo misli nazaj v življenje. Ena pa, s katero se ni nikoli resno pečal, ga mori; on spozna, da ima zapustiti svet in se preseliti v večnost. In ta misel ga peče, kajti stopiti mora pred večnega sodnika, pred onega, ki ga bo sodil po njegovih delih. Toda njegovo življenje je bilo brez ljubezni do Boga — ali ne bode tudi smrt enaka? Pred onega naj stopi, ki mu je podaril toliko dni življenja, da bi njemu služil in ga ljubil, toda on premišljuje, šteje, in z grozo ga obda zavest, da ne more iz vsega svojega življenja zbrati toliko ur, katere je daroval Bogu, da bi izpolnile eno leto, en mesec — en dan! Kako bo dal odgovor o svojem hiševanju? Moreča je taka zavest, težka taka smrt. Človek, ustvarjen v prvi vrsti, da bi poveličaval Boga, ga žali s svojim grehom in tiste dneve, kateri so mu posvečeni, skruni. — Ako vabi prerok Daniel v sveti navdušenosti vse stvarstvo, da naj poveličuje Boga, ako kliče angele iz nebes, njegove služabnike, duhove in duše pravičnih, naj ga hvalijo na veke, ako se obrača do brezumnih živali, do ptic pod nebom in rib v vodah, da, ako kliče celo mrtvo naravo, nebesni obok, solnce, luno in zvezde, naj oznanjajo njegovo slavo, potem se smemo vprašati, ali ni tembolj človek,

razumno bitje, ustvarjeno po podobi božji, dolžan njemu izkazovati tisto čast, katera mu gré? In ali ni tembolj dolžan kristjan, ki je prejel od njega toliko dobrot, da daruje nekatere dneve izključno le Bogu, da posvečuje zlasti tiste dneve, katere mu je v to Bog sam po sveti cerkvi postavil, namreč nedelie in praznike? Pokazati vam torej hočem, I. da smo dolžni in II. kako smo dolžni posvečevati nedelje in praznike.

Sedaj resno premislimo ali izpolnjujemo to zapoved, da ne bomo prišli pri sodbi v toliko zadrego, kot današnji evangelijski hišnik.

I. Sveto pismo nam pripoveduje, „da je Bog sedmi dan dokončal svoje delo, ki ga je bil storil; in je počival sedmi dan od vsega dela, ki ga je bil storil. In je blagoslovil sedmi dan, in ga je posvetil, ker je ta dan počival od vsega svojega dela, ki ga je bil Bog ustvaril in dokončal.“ (I. Moz. knj. II., 2—3.) Bog je torej sedmi dan počival od stvarjenja, ker je delo dokončal, da bi dal tako prvim staršem in njih naslednikom zgled, da naj tudi oni vsaki sedmi dan počivajo. A Bog ga je tudi posvetil in je torej od ljudi zahteval, da naj isto store. Tako je Bog že v raju določil neki dan kot dan miru, ki naj bi prve starše spominjal stvarjenja in bil predpoda Kristusovega miru v grobu.

Ko pa si je Bog izbral svoje ljudstvo, mu je dal po Mozesu postave. In tretja izmed njih se glasi: *Spomni se, da posvečuješ sobotni dan.* Šest dni delaj in opravljaj vsa svoja dela; sedmi dan pa je sobota Gospoda, tvojega Boga; ne delaj nobenega dela, ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja živina, ne tujec, ki je znotraj tvojih vrat. V šestih dneh namreč je Bog ustvaril nebo in zemljo in morje in vse, kar je v njih, sedmi dan pa je počival; torej je Bog blagoslovil sedmi dan in ga je posvetil.“ (II. Moz. knj. 20, 8—11.)

In preden mu je izročil na kamenitih tablah desetero zapovedi, mu je posebno poostril tretjo zapoved, rekoč: „Šest dni opravljajte dela, sedmi dan je pa sobota, počitek posvečen Gospodu; kdorkoli opravlja kako delo ta dan, naj umrje.“ (II. Moz. knj. 21, 15.) S smrtjo bi bil torej kaznovan dotičnik, ki bi kršil to postavo. Bog je vnovič postavil soboto, da bi Jude spominjala rešitve iz egiptovske sužnosti in je to potrdil z zapovedjo. S Kristusovo smrtjo pa je bil stari zakon pokopan in praznovanje sobote kot predpoda Kristusovega miru v grobu je izgubilo

svoj pomen. Kristus je ostal naslednji dan od smrti in je tako posvetil nedeljo. Njegovi apostoli in učenci so po navdihovanju sv. Duha postavili nedeljo kot Gospodov dan v spomin Kristusovega vstajenja. Soboto starega zakona so torej kristjani opustili in so začeli praznovati nedeljo. Tretja zapoved božja se more torej v novem zakonu le glasiti: „Posvečuj praznik!“ To je božja zapoved, ker zapoveduje, da moramo en dan posvetiti Bogu, je pa tudi zapoved svete Cerkve, ker je njej dal Gospod vso oblast. In to zapoved so kristjani takoj v prvih časih natanko izpolnivali. Že v prvem listu do Korinčanov (16, 2) beremo, da so smatrali prvi kristjani praznovanje nedelje za navado in prvi krščanski cesar Konstantin Veliki je prepovedal ob nedeljah vsako težko telesno (in duševno) delo.

Da pa smo kristjani dolžni praznovati en dan v tednu, to sledi že iz naravnih zakonov. Človek prejme od svojega Boga dan za dnevom toliko dobrot, toda on ga v zahvalo zato s svojim grehom žali, Bog v svojem usmiljenju odlašá kazen, a človek zaupa preveč sam v sebe. Če bi človek imel vedno pred očmi, da je samo zato ustvarjen, da povelečuje Boga, potem bi ga moral vedno hvaliti. Ali on ima tudi časne skrbi in zato naj svojemu največjemu dobrotniku daruje vsaj en dan v tednu ter si tako za nadaljno delovanje pridobi novih duševnih in telesnih moči.

Pa ne samo naravni zakon, tudi čast božja zahteva, da posvetimo nedelje Bogu. Ako smo dolžni bolj ali manj premisljevati vse svoje dni božje veličastvo in njegovo stvarstvo, potem smo zlasti dolžni ob nedeljah, da občudujemo svet, njegovo bogastvo, kot delo onega, kateri vse modro vlada in vodi in tako prehajajoč od vidnega do vidnega pasti pred njim na kolena in ga moliti. Ako smo dolžni vse dni spominjati se svojega odrešenja, potem moramo zlasti v nedeljo se veseliti onega dela, katero je Bog Oče s svojim Sinom dovršil, namreč našega zveličanja. Premisliti moramo, da smo bili nekdaž otroci jeze, po Jezusu Kristusu smo pa postali otroci božji, deležni večnega življenja. Njegove rane so naše zdravilo, njegovo trpljenje — naše veselje, njegova smrt — naše življenje! In kdaj naj se tega odrešenja bolj spominjamo, kdaj naj se njemu darujemo, ako ne ob nedeljah, ko se on sam za nas daruje? Toda spominjati se moramo tudi sv. Duha, premisliti, da smo bili po njem posvečeni v tempeljne sv. Duha, in slaviti ga moramo zlasti ob nedeljah, ker je on prišel v nedeljo nad apostole in jih razsvetlil. Tako torej zahteva čast božja,

čast troedinega Boga, da se posvečuje nedelja: čast Boga Očeta, ki nas je ustvaril, čast Boga Sina, ki nas je odrešil, čast Boga sv. Duha, ki nas posvečuje.

Pa tudi blagor vsakega človeka zahteva, da se posvečuje nedelja. Kajti s tem, da se izkazuje Bogu čast, se obenem že tudi skrbi za lastno dušo. Nedelja je tisti dan, ob katerem je Kristus, luč sveta, od smrti vstal. Kakor je solnce središče, okoli katerega se sučejo vse zvezde, tako je tudi Kristus ona luč, oni ogenj, pri katerem naj vsakdo išče gorkote. In ravno ob nedeljah razprostira ta luč tako blagodejno svoje žarke; zato mora kristjan ob nedeljah k temu ognju, da se ogreje pri njegovi neizmerni ljubezni. Tukaj spoznava njega in ga ljubi, tu spoznava svojo ničnost — tu se uči ljubiti tudi svoje sobrate in sestre. In poživljen z „nebeško mano“ se loči od svojega Gospoda in konča tako z Bogom vrsto dni in jih z Bogom prične.

Pa ne samo večna, tudi časna sreča zahteva posvečevanje nedelj in praznikov. Človek je družabno bitje in mora živeti v družini. In iz te družine more zanj prihajati veliko dobrega, a tudi veliko slabega. Med ljudmi je velika razlika gledé stanu, gledé učenosti in premoženja; ali, glejte, gledé notrajnosti so vsi enaki: vsem se oznanja isti evangelij, za vse daruje ista daritev, vsi molijo iste molitve. To je pa najboljši pripomoček k izpolnjevanju one zapovedi: Ljubi svojega bližnjega kot sam sebe!

In isto, kar velja o nedeljah, velja tudi o praznikih. Tudi ti so postavljeni, da se širi čast božja in da se duše pridobivajo za nebesa. Ako hočeš torej, kristjan, dejansko ljubiti Boga, „posvečuj praznik“, in pridobil si boš zaslug za nebesa.

Toda, kako hočemo posvečevati nedelje in praznike?

Prvič smo dolžni, da opustimo vsa težka telesna dela. S tem ravno posvečujemo praznik, ako se zdržimo vsega, kar bi utegnilo rušiti nedeljski mir. Prepovedana so torej vsa hlapčevska dela, vsako javno kupčevanje in sploh vsa ona dela, ki se za Gospodov dan ne spodobijo, ker ta dan je svet dan. Dovoljeno je samo takrat opravljati hlapčevska dela ob nedeljah in praznikih, kadar to zahteva čast božja, blagor bližnjega in pa skrb za lastno življenje. Toda sv. Cerkev ne prepoveduje samo, česar se ne sme storiti, ampak ona tudi zapoveduje, kaj se ob nedeljah in praznikih mora storiti. Kristjan naj nedelje in praznike posvečuje in sicer s tem, da je navzoč pri presveti daritvi, da posluša besedo božjo, in da moli.

Najprvo mora biti pri s v. ma ši. Ona je oni neizcrpljivi vir, iz katerega mora slednji zajemati, ako hoče priti v večno življenje. Kdor torej iz tega vira in samo iz tega vira zajema, ta je tudi deležen vseh njegovih sadov, s tem je združen Kristus in tega bo tudi on enkrat obudil. Sveta maša pa ni samo spravna daritev, ampak ona je tudi zahvalna daritev troedinemu Bogu. In ta sveta daritev, to središče vse naše svete vere, to najsvetejše in najvažnejše dejanje našega bogoslužja se daruje z ljudstvom vred zlasti ob nedeljah, in kristjan naj prezira ta blagodejni vir in se ga ogiba? Ako je kristjan na kako stvar navezan, tedaj mora na to biti, saj je to v njegovo lastno korist. Kdor se torej temu izogne, smrtno greši!

A sama sveta maša ne zadostuje, kristjan mora poslušati tudi božjo besedo. S presveto daritvijo je beseda božja tesno združena, kajti Kristus je daritev, in Kristus je tudi beseda božja! Zato tudi sv. Cerkev zapoveduje vernikom, da jo morajo poslušati. Kajti beseda božja je tako važna, da se igra tisti s svojo večnostjo, kdor jo zanemarja. Sam Bog je prišel na svet, da jo je oznanoval. Beseda božja je beseda življenja, kajti „Resnično, resnično vam povem,“ je rekel Kristus, „da, kdor mojo besedo posluša, in veruje njemu, kateri me je poslal, ima večno življenje.“ (Jan 5, 24.) In kje in kdaj naj posluša kristjan večne resnice, ako ne tam, kjer se uči?

Tretje pa, kar mora kristjan storiti ob nedeljah in praznikih, je molitev. V molitvi se dviguje duh človekov k Bogu, v molitvi se ponižuje Bog k človeku, v molitvi človek časti Boga in on mu zato milosti deli. Kar je zrak za telesno življenje, to je molitev za dušno. Kristus sam je molil in nam dal prelep zgled. Brez molitve ni nobene sreče, brez molitve ni mirne smrti, brez molitve ni večnega veselja. In skupna, javna molitev mora seči v nebesa ter izprositi za trpeče človeštvo rešitve in milosti. In tako vidimo, da se po sveti daritvi združimo s Kristusom v eno celoto, po besedi božji govori on z nami, pri molitvi mi ž njim.

Posvečevanje nedelj in praznikov je ono ognjišče, pri katerem plameni ogenj goreče ljubezni; pri njem se mora vsakdo ogreti, kdor nosi v sebi krščansko srce. Skrbimo torej, da bomo s pomočjo presvete daritve, s pomočjo besede božje in molitve spojili svoje prošnje s skupno molitvijo, ki bo predrila nebesne oblake in uslišala naše želje. Toda, žal, da je danes mnogo takih

kristjanov, ki ne posvečujejo onih zapovedi tako, kakor bi jih morali. Že sveti Krizostom je izrekel sodbo nad takimi skrunitelji nedelj, rekoč: „Bog ti da šest dni in obdrži sedmega zase. In ti nimaš toliko spoštovanja pred Gospodom, da bi mu daroval samo ta dan, ampak ti ga z nespodobnimi dejanji skruniš? Ti se ne sramuješ biti enak cerkvenemu roparju, ki pograbi zaklade iz cerkve, ker odvzameš Bogu samemu ta sveti njemu posvečeni dan?“ O takih pravi prerok Izaija: „Gorje brezbožnemu, hudo zanj, ker po delih njegovih rok mu bo povrnjeno.“ (Iz. 7, 11.) Daj, o Gospod, takim potrebnega razuma, da spoznajo, da imajo samo od tebe vse, kar imajo, da pridejo samo tisti v večno življenje, ki izpolnjujejo tvoje zapovedi. Daj pa tudi nam, ki ti kličemo ob tvojih praznikih veselo „aleluja“, enkrat večno ti prepevati slavo, tam kjer so združeni vsi angeli v nerazdružljivi ljubezni, potem ko se ločimo iz te doline solzá. Amen. *Ivan Baloh.*

2. Pridiga za porcijunkulsko pobožnost.

František, ubog in ponižen, gre bogat v nebesa, njega časte nebeški slavospevi. Graduale in Miss.

Sv. Janez Evangelist, ki je spisal en izmed štirih evangelijev, je pisal na svoja stara leta, ko je bil star že blizu 100 let, še tri liste ali pisma, ki so ohranjeni v sv. pismu. V enem teh listov beremo nekako ostre besede, katerih bi iz ust tega učenca skoro najmanj pričakovali. Piše namreč: „Totus mundus in maligno jacet.“ Ko bi zapisal to sv. Peter, ki je Jezusa izdal, ali sv. Pavel, ki ga je preganjal, ali kdo drugi, ne bilo bi čudno; a da je sveti Janez, katerega je Jezus najbolj ljubil, ki je slonel pri zadnji večerji na njegovih prsih in slišal utripati njegovo božje Srce, da je ta „učenec ljubezni“ zapisal na svoja stara leta: „Cel svet v hudem leži,“ to je pa nenavadno. Neki učen mož, Bakon de Verulam, je rekel: „Da svet v hudem leži, je tožba toliko stara, kolikor je svet star.“ To je skušil že Adam, ko je moral iti iz raja in si v potu svojega obraza služiti svoj kruh. To je skušil Abel, ko ga je Kajn umoril; skušil je Noe, skušil je Salomon: „Vidi universa, quae fiunt sub sole et ecce universa vanitas et afflictio spiritus. Resnico teh bridkih besedi so skušali vsi ljudje, bogati in revni, kralji in berači. Da „ves svet v hudem leži,“ so skušali vsi ljudje,

skušamo tudi mi. Saj je še zmerom res resnično, da v tistem hipu, ko se eden smeje, se jih tisoč joka. Pojdi, kristjan, kamorkoli hočeš, povsod boš slišal tožbo, kako se ljudem slabo in hudo godi na svetu! Hudo je to, da se ljudem tako slabo in hudo godi, še hujše je, da ljudje to trpljenje nepotrpežljivo prenašajo, najhujše pa je to, ker si ljudje vsega tega k srcu ne vzamejo in ne pomislijo, zakaj toliko trpe. Ž žalostnim prerokom Jeremijo bi žalostno zaklical: „Desolatione desolata est omnis terra, quia non est, qui recipiat corde!“ Ker si sami k srcu ne vzamete, vam bom pa jaz danes to nekoliko v spomin poklical.

Tisti časi, v katerih je živel sv. Frančišek, niso bili nič boljši nego so sedanji; bili so še slabeyši. A sv. Frančišek je s svojimi nauki in s svojim zgledom vse izpremenil in svet takorekoč prenovil, pomladil. Moč in duh sv. Frančiška še vedno delujeta v treh redih, katere je on ustanovil. Kateri duh pa je to, ki je vodil sv. Frančiška, ki je svet pomladil in prenovil? Najbolj označijo ta duh Frančiškov one besede, katere sem omenil v začetku današnje pridige, katere molimo v maši sv. Frančiška in se glase: Frančišek, ubog . . . Kadar zmagata ponižnost in duhovno uboštvo v duhu sv. Frančiška čez napuh in pohlepnost tega sveta, potem pa nastopijo drugi boljši časi. Da je to resnica, hočem vam danes dokazati, s tem bom tudi dokazal, kako prav je imel sv. oče Leon, ki pravi, da mora biti sv. Frančišek zdravnik sedanjega časa. V ta namen vam 1. pokličem v spomin sedanje maloverne razmere, potem pa 2. kako jih more in mora zboljšati duh sv. Frančiška.

1. Lansko jesen sem šel neki večer tam doli na Dolenjskem na sprehod ven iz mesta. Med potjo me dohiti neki priletan kmet, ki me nagovori. Šla sva nekaj časa skupaj. Pripovedoval mi je ves vesel, kako dobro vse kaže, zlasti pa trta. Govor se je obrnil naposled na slabe sedanje čase. Nehote sem vprašal, odkod to, da trta več ne rodi, sploh da so sedanji časi tako slabi, tako hudi? Mož malo postoji, potem pa pravi: „I no, odkod hudi časi? Ljudje si jih sami delajo!“ Kako to? vprašam ga jaz. On pa pravi: „Bog daje ljudem to in toliko, kar in kolikor zaslužijo. Slabi ljudje — slabi časi! In jaz vam povem, gospod — mož postoji in me pogleda, — pa boste zamerili, da jaz učim, ki nisem učen, vas, pa poglejte imam sivo, skušeno glavo, jaz vam povem gospod, da prej se dobri časi ne bodo vrnili na svet, dokler se ljudje ne poboljšajo, dokler ne spoznajo, da so si sami krivi vseh nesreč!“ — Jaz sem umolknil na te besede, ker spoznal sem, da ima mož popolnoma prav, in domislil sem se besed sv. pisma:

„Per quae quis peccat, per haec et torquetur.“ Rekel sem: „Oče, prav imate, kar ste rekli, je gola resnica!“ In vzdihnil sem zraven: „Oh, ko bi vsi ljudje tako mislili, kakor vi mislite, potem pa bi kmalu prenehale tožbe o slabih, hudih časih!“

Kristjani, kaj pa vi pravite na te moževe besede? Ali je ta mož pravo zadel, ali ne? Če ste odkritosrčni, le roko na srce in recite: „Mož je bil moder; on jo je pogodil!“ Če pa spoznate, da je mož prav imel, ko je rekel, da so si ljudje sami krivi slabih, hudih časov, morate pa tudi takoj pomisliti, kako bi se dalo to poravnati in izboljšati. Predvsem pa moramo vedeti, s čim hočemo začeti svoje poboljšanje. Gotovo s odstranitvijo tiste pregrehe, ki je v človeštvu najbolj vkoreninjena, ki je tudi najstarejša, in to je napuh. Star je ta greh, pravim. Z napuhom so se celo angeli pregrešili, ko so hoteli Bogu enaki biti, in so bili vsi skupaj z Luciferjem vred pahnjeni v večno pogubljenje. Z napuhom sta se pregrešila prva dva človeka, Adam in Eva, ki sta hotela Bogu enaka postati s tem, da sta jedla prepovedan sad. Z napuhom se je pregrešil njih sin Kajn. Njegov napuh je bil žaljen, ker Bog ni imel dopadenja nad njegovim darom, in zato je umoril Abela. In tako se greh napuha vije od Luciferja in Adama kakor črna maroga skozi svet in se bo do konca sveta. V sedanjih časih ni prav nič boljše. Če nekoliko bolj globoko pomislimo, odkod vse druge pregrehe, spoznamo lahko, da so iz napuha. Odkod vsi grehi: n. pr. nevoščljivost, sovraštva, prepiri, pretepi, grešna znanja s celo množico nečistih grehov? Od nikoder drugod kakor iz napuha! Nevoščljiv človek je napuhnjjen, ker ne more videti, da bi drug človek njemu bil enak. Sovraštva in prepiri so iz ošabnosti, ker vsak iz ošabnosti trdi, da je njegova beseda prava dotle, da se skregajo, stepo in se sovraštvo začne. Pretepi so iz napuha. Zakaj se stepo kmečki fantje? Zato ker hoče vsak najbolj močan biti, sploh zaradi žaljenega napuha. In grešna znanja s celo množico grdih nečistih grehov, ki se za njim vleče. Odkod to? Iz napuha! Saj sami veste, da smo v sedanjih časih že tako daleč prišli, da se ljudje najgrših grehov več ne sramujejo, da se še celo ponašajo z njimi. Nič jim ni mar, čeprav so sploh znani kot očitni grešniki. Nasprotno pa se sramujejo veljati kot pobožni, dobri kristjani. Marsikdo se ne sramuje govoriti najgrše kletve in druge besede, da ga le kdo pohvali, toda nasprotno pa se sramuje odkriti se pred križem ob poti ali pred cerkvijo ali ob angelovem češčenju, sramuje se moliti

in se pokrižati pred jedjo in po jedi. Zakaj vse to? Iz napuha! Greh se hvali, povelečuje, čednost se graja in zaničuje!

In še drugo glavno zlo izhaja iz napuha, ki vleče za seboj zopet celo trumo drugih grehov. To je pohlep po denarju, lakomnost! Odkod toliko goljufij, ropov, tatvin, pobojev? Iz gole grde lakomnosti! Vsak hoče več imeti; tega pa se marsikdo ne vpraša, po kaki poti pride do bogastva. Iz njegovega napuha se je razvila grozna lakomnost, pohlep po blagu in denarju. In zato jih je sedaj na zemlji toliko, o katerih veljajo besede apostolove, da si iščejo posvetnega blaga in časti, da je njih bog trebuh, njih konec pa poguba.

Sploh moramo reči, da vsak greh je v svoji kore-nini napuh. Bog, naš Gospod in vladar, je dal zapovedi, po katerih moramo živeti in se ravnati. Človek pa, ki greši, to postavlo prelomi, hoče več vedeti in veljati kakor Bog sam in kadar-koli greh stori, pravi: „Non serviam!“ Ne bom tako storil, kakor ti ukazuješ; storil bom tako, kakor se meni prav zdi! In kristjani, kaj je to družega nego velik napuh. Torej vsak greh je v kore-nini napuh.

Greha je pa sedaj strašno veliko na svetu; reči smem, da mnogi ljudje greh kar pijejo in z veliko žlico jedo, ne meneč se za svojo dušo! Ves svet tiče torej v napuhu, kjer pa je napuh, tam ni medsebojne ljubezni, kjer ni ljubezni, ni sreče, kjer ni sreče, ni veselja, kjer ni veselja ni zadovoljnosti, kjer pa ni zadovoljnosti, tam ni sploh nič dobrega. tam je polno nadlog in težav, sploh tam je polno križev!

Glejte, kristjani, tako sem vam dokazal, kako prav ima sveti Janez, ki pravi, da ves svet v hudem leži. Pokazal sem vam pa tudi, kako dobro je pogodil tisti kmet, ki mi je rekel, da si ljudje sami delamo največ težav in bridkosti.

II. Pa poreče ta ali oni: Tako hudo pa vendarle še ni, saj ljudje radi molijo i. t. d. To je že res! Pa žalibog, da se le pre-rado vresničujejo sedaj te besede sv. Avguščina, ki pravi: „Si ferias, clamamus, ut parcas, si peperceris, iterum provocamus, ut ferias!“ Če nas tepeš, kličemo, da nam prizanesi, če pa si prizanesel, pa te spet izzivamo, da nas tepi.“ Ali: „Če palico vzdigneš, trepetamo in obetamo, da se bomo poboljšali, če jo pa nazaj potegneš, pa na obljube pozabimo in se ne poboljšamo.“

Kristjani, iz tega sledi za nas nauk, da ni zadosti, obljube delati, temveč treba jih je izpolniti, treba je vsem skupaj

stanovitnega, res krščanskega življenja. Zato vam kličem s psalmistom (Ps. 33.): „Time Deum omnes sancti eius, quoniam non est inopia timentibus eum.“ „Bojte se Boga, vsi njegovi svetniki, ker tistim, ki se njega boje, nič ne manjka.“

Kako pa je treba živeti, da si naklonimo in pridobimo prijateljstvo božje, uči nas zlasti ljubljene božji, sv. Frančišek Seraf. Uči nas posebno tistih čednosti, katerih človeštvo najbolj potrebuje, onih čednosti, ki so nasprotne napuhu in še posebej lakomnosti. On nas uči ponižnosti, zatajevanja, radovoljnega duhovnega uboštva. Nato merijo prelepe besede, katere sem vam omenil v začetku te pridige, one besede, katere moli mašnik v maši sv. Frančiška in se glase: Frančišek ubog. Torej ponižnost in uboštvo je pot, ki pelje proti nebesom po stopinjah sv. Frančiška. Ponižnost je prva in najpotrebnejša čednost. Sv. Bernard pravi: „Ko bi mene kdo vprašal, katera čednost je prva, odgovoril bi mu: „prva je ponižnost, druga je ponižnost, pa tretja je zopet ponižnost.“ Sv. Avguštin pa pravi: „Magnam fabricam vis extruere celsitudinis, de fundamento prius cogita humilitatis.“

Vsega tega nas uči sv. Frančišek tako lepo z besedo in zgledom. Bil je bogat, a je vse zapustil, vse prodal, dal ubogim; oče ga je pregnal, on pa je rekel: „Bom pa sedaj toliko lažje molil: „Oče naš, kateri si v nebesih...“ On je klical: „Moj Bog in moje vse!“ O njem veljajo besede sv. Pavla: „Mihi vivere Christus est et mori lucrum.“ „Kristus je moje življenje in smrt moj dobiček.“

Ni čuda, da so jih njegovi nauki in zgledi toliko za seboj potegnili. Tretjeredniki so bili: sv. Ludovik, kralj, sv. Elizabeta, Ogrska in Portugalska, Krištof Kolumb i. t. d. Marija, bavarska kraljica († 1893), se je dala na mrtvaški oder položiti v tretjeredniški obleki. Vse svoje življenje kot vdova je posvetila revežem, katerim je stregla, delala obleko. Ko so jo gospe opomnile, da je nje obleka že strgana in naj bolj skrbi zase, rekla je kraljica: „E kaj, le krpajmo, zame je vse dobro! Če bom vse nase obesila, kaj bom pa za reveže imela?“ Pred nekaj leti je v Marseillu na Francoskem neka gospodična, 20 let stara, podedovala po očetu tri milijone frankov. Seveda je imela takoj vse polno snubcev. Ona pa je vse tiste tri milijone razdelila med uboge, sama pa je postala usmiljena sestra in šla v misijon na Kitajsko. Sedanji ne-verní svet seveda skoro ne more umeti, kako je to mogoče, ker

je preveč zakopan v posvetne skrbi; sedanji svet bi takega iz ljubezni do Boga gorečega človeka raje imel za norca, nego za dobrega kristjana. Zato je sv. Frančišek imel navado govoriti: „Mihi autem absit gloriari nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi.“

Iz vsega življenja sv. Frančiška nam se glasi opomin: „Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse drugo vam bo privrženo,“ in „kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?“ Kristjan, kaj ti pomaga vse bogastvo, vse premoženje, ves denar; vse boš enkrat pustil. Prišel bo dan, prišla bo ura, ko boš moral od vsega slovo vzeti. Tesar bo vzel šest dilj in jih skupaj zbil, na koncu pa še dve diljici prislonil in v to hišico te bodo položili in te ponesli tje, odkoder te več nazaj ne bo. Čez par let pa boš že skoro popolno pozabljen. Glej, kaj bo ostalo od vse tvoje slave, od vsega imetja. Morda, če nisi vsega v prav obračal, dajal boš težak odgovor in za plačilo boš imel večno trpljenje. Skrbi, da kakor sv. Frančišek ubog in ponižen na svetu stopiš bogat v nebesa in da boš ž njim kronan z nebeškimi slavospevi.

Jaz le kličem s cerkveno molitvijo: „Hiše, trate in polje slišči sv. očak Frančišek in ubog Evin rod predrami iz smrtnega spanja!“ Ves svet, vse človeštvo potolaže mirno, zadovoljnosti, sreče. O tem pravilu veljajo besede sv. Pavla: „Qui cunque hanc regulam secuti fuerint, pax super illos!“ Amen.

† J. Benkovič.

Deveta nedelja po binkoštih.

Kaj nas uče Jezusove solze?

Ko je Jezus mesto zagledal, se je
zjokal nad njim. Luk. 19, 41.

Bolj ganljivega dogodka in bolj pretresljivega prizora v dobi Jezusovega učenja skoro ni, nego je današnji, ko vidimo Sina božjega jokati nad jeruzalemskim mestom, nad trdovratnostjo onih ljudi, katerim je največ dobrot podelil, katere je najbolj ljubil; jokal je usmiljeno nad onimi, ki so ga nekaj dni pozneje neusmiljeno pribili na sv. križ.

Čuden prizor je bil. Ljudstvo ga je navdušeno slavilo, on pa je jokal. Zakaj neki? Jezus je v svoji vsemogočni vsega-vednosti zrl do dna srca tistim, ki so ga slavili. Vedel je, da je

vsa njih pobožnost in navdušenost zanj le na jeziku, v srcu pa je ni; vedel je, da bodo tisti, ki mu danes kličejo: Slava! klicali mu čez nekaj dni: Križaj ga! Milo se mu je storilo, ko je spoznal, da vsi njegovi nauki, vsi njegovi čudeži, vse njegove dobrote in prošnje nimajo nobenega pravega uspeha, da so ljudje trdi in mrzli v svojih srcih, kakor kamen na cesti.

Preresti mora sina ali hčer, ako vidi, da joka njih oče ali njih mati. Globoko si mora te solze vtisniti v srce, in nikoli jih pozabiti. Tembolj si moramo vtisniti mi v svoja srca solze milega Jezusa, ker mislimo si lahko, da ni jokal le zaradi Jeruzalema, temveč sploh zaradi vseh ljudi, tudi zaradi nas. Pomisliti moramo, kaj neki pomenijo te solze našega Zveličarja? Kaj nas je hotel on s temi solzami učiti. Na to vprašanje, vam hočem danes odgovoriti.

Solze Jezusove nas uče: 1. Kako veliko zlo je greh, 2. kako se more greh zbrisati, 3. da v dnevih sreče moramo misliti na dneve nesreče, ki nas utegnejo doleteti, 4. kako moramo biti usmiljeni in pravični, 5. da moramo imeti sočutje z revo svojega bližnjega.

1. Solze Jezusove nas torej najprej uče, kako veliko zlo je greh, ki Zveličarju izvablja solze. — Znano je, da imenitnim in resnobnim možem nikoli ne stopijo solze v oči, razen v prav resnobnih trenutkih. Tudi v veselju človek navadno nikoli ne joka; slednjič joka človek navadno le zaradi samega sebe, redkokdaj zaradi svojega bližnjega.

V današnjem evangeliju pa vidimo, kako joka ne človek, temveč Bog sam, joka sredi velikega veselja, ko mu „Hosana“ kličejo ljudje, joka ne zaradi sebe, temveč zaradi drugih ljudi, največ zaradi svojih sovražnikov.

Kdo bi se temu ne čudil? Kako veliko zlo mora pač biti tisto, ki mu je božje srce do solz omečilo. Ali joka morebiti nad porušenjem Jeruzalemskega mesta? Ali joka zato, ker ve, da bo toliko ljudi v razvalinah pokončanih? Zaradi tega gotovo ne; sicer bi bil moral še mnogo bolj jokati nad svojo bridko smrtjo, o kateri je vedel, da se mu bliža. Jokal je le nad zaslepljenostjo in trdovratnostjo judovskega ljudstva, zaradi katerega je v duhu gledal razdejan izraelski rod; jokal je, kakor je on sam povedal, ker mesto „ni spoznalo časa svojega obiskovanja,“ ker se ni spreobrnilo in spokorilo tedaj, ko je Jezus sam prišel notri „iskati in zveličati, kar je bilo izgubljenega.“

Enako je objokoval David svojega hudobnega sina Absaloma, ki se je uprl zoper njega. Kakor je leta želel umreti za svojega sina, kakor je klical: „Moj sin Absalom, Absalom, moj sin! Kdo mi da, da bi jaz mogel za-te umreti?“ Tako kliče tudi Kristus danes, da bi rad svoje življenje dal za izraelsko ljudstvo, ko bi ga poslušalo in se izpreobrnilo. In res je umrl nekaj dni pozneje.

Iz tega, predragi Kristjani, da joka sam Bog sredi velikega veselja zaradi grešnikov, da je pripravljen umreti za ljudi, sklepati moramo, kako veliko zlo je greh, in iz tega tudi, kako predrzno dela tisti, ki pade v greh. To nas pa tudi mora prepričati, kako velika kazen čaka grešnika. Kristjan, ako bi videl ti pred svetnim sodnikom obsojenca, ki joka, sklepal bi gotovo iz tega, da ga je zadela huda, težka kazen. Glej, tudi Jezus joka, ker ve, da bo Jeruzalemsko mesto in sploh vse izvoljeno ljudstvo zadela huda, ostra kazen. Zato tako milo zdihuje: „Oj, da bi spoznalo tudi ti zlasti ta svoj dan!“ Grešnik, tudi tebi kliče Jezus: „Oj, da bi spoznal ta svoj dan! Ta bi spoznal kazen, ki te čaka! da bi krenil na pravo pot! Gotovo ti bi jokal bridke solze!“

2. Jezusove solze nas pa tudi uče, kako se morejo grehi izbrisati, kako se more človek izogniti jezi božji, namreč s solzami pokore in kesanja. S svojimi solzami je Kristus Jeruzalemljane hotel podučiti, da še lahko odidejo ostri sodbi, ako le hočejo sami jokati nad seboj. To je povedal z besedami: „Oj, da bi spoznali in jokali!“ pravi sv. Gregor. Ravno to je rekel Jezus malo pred svojim trpljenjem Jeruzalemskim ženam: „Ne jokajte nad menoj, temveč nad seboj in nad svojimi otroki! Prišli bodo dnevi, ob katerih bote klicale: Gore, padite na nas! Hribje, pokrite nas!“

Pokore je potreba, da se izbrišejo grehi. Po preroku Eze-hiju govori Gospod Bog (18. 21.): „Ako se brezbožnik spokori, se vseh njegovih pregréh ne bom več spominjal.“ Bog je zažugal kralju Ezehiju smrtno sodbo. Ezehija je jokal, takoj je bila sodba izpremenjena. Bog mu je rekel: „Videl sem tvoje solze; glej, za petnajst let hočem podaljšati tvoje življenje. (Iz. 38. 5.) Ninivljanom je Bog napovedal dan njih pokončanja. „Še 40 dni in Niniv ne bode več,“ je rekel Bog Joni (3. 4.). Oni pa, ko so zvedeli, kaj jim žuga, naložili so si takoj ostro pokoro in sodba božja se je izpremenila. Zato pravi sv. Krizostom: „V posvetnih sodbah stokaj in jokaj kolikor hočeš, ako si bil obsojen, s svojim jokom kazni ne boš odšel. Ako pa ti iz celega srca zdihuješ k Bogu, Bog

svojo sodbo ublaži in ti dosežeš milost.“ Isti sv. oče uči, da imajo solze tako moč, da ugase peklenski ogenj. „Mi ugasimo, tako pravi, ogenj svojih grehov ne z obilnostjo vode, temveč z nekaterimi solzicami.“ In sv. Bernard pravi: „Svet bi ne bil pokončan z vesoljnim potopom, ko bi pribežal k potopom spokornih solzâ.“

Solze pa ne pokončajo le kazni greha, temveč tudi greh sam. Zato jih sv. Krizostom imenuje gobo; pravi: „Tvoji grehi so zapisani v knjigo; tvoje solze pa so podobne gobi. Pusti, da teko solze in tvoji grehi bodo izbrisani.“ Cezarij pripoveduje o mladeniču, ki je bil tako spokoren, da se svojih grehov še spovedati ni mogel. Svetoval mu je spovednik, naj torej svoje grehe zapiše. Prinesel jih je; toda pokazalo se je, da so precej zginili, kakor da bi jih neka nevidna moč zbrisala, gotovo v znamenje, da so mu odpuščeni.“

Glej, kristjan, kako prijetne so Bogu spokorne solze, kako ljubi Bog pravo pokoro. Kristijan, posluži se tudi ti tega pripomočka, ki te tako hitro z Bogom spravi! Sodimo torej poprej sami sebe s spokornimi solzami, predno bo Bog nas sodil.

3. Solze nas tudi uče, da v dnevih sreče mislimo na dneve nesreče, ki nas morda čakajo. Sredi med veselo trumo je šel Jezus v Jeruzalem. Hosana! so mu klicali. Nekaj enakega je bilo v navadi pri Rimljanih. Kadarkoli so peljali kakega zmagalca v slavnostnem sprevodu, stopal je eden za vozom in kričal: „Poglej nazaj in pomisli, da si človek!“ Enako uči Jezus z besedami današnjega evangelija. „Oj, da bi mislil, kaj prinese prihodnost, spoznal ta svoj dan, ki ti je v mir, oj, da bi mislil na prihodnje boje!“

Med modrimi in neumnimi ljudmi je ravno tak razloček kakor med pametnimi in nespametnimi devicami. Modre device so se po dnevi poskrbele z oljem za prihodnjo noč; nespametne pa so vzele olja le za en dan in po noči ga jim je zmanjkalo; premalo so mislile naprej. — Tako marsikateri ljudje v času sreče ne mislijo nič na prihodnjo nesrečo in trpe potem veliko pomanjkanje.

Jezus je pač dobro mislil prav v tistih trenutkih, ko so mu „slavo“ vpili, da bodo čez dva dni kričali: „Križaj ga!“ zato je jokal sredi veselja. A ne tako Judje. Bili so neizrečeno veseli, ko so Jezusa obsodili v smrt, prevzeli so se, a na prihodnost niso mislili in bili so grozno pokončani. — Tistim ljudem, ki

nič naprej ne mislijo, se godi, kakor se je godilo popotniku, ki v poletnem času leže v senco drevesa in zaspi. Med tem pa gre senca naprej in njega solnce peče; ko se zbudi, je ves razbeljen, glava ga boli in dobi še kako hujšo bolezen. Tako tisti, ki le na tem svetu iščejo sreče in razveseljevanja, navadno ne mislijo nič na prihodnost; da se jim le tukaj dobro godi, potem, menijo, je pa že vse dobro. A smrt jih prehití in pahnejo sami sebe v večni ogenj.

Kralj Baltazar je sedel s prijatelji pri bogati mizi. (Dan. 5. 25.) Prikazala se mu je roka, ki je na steno pisala; „Mane, tekel, fares!“ Dolgo časa mu je Bog prizanašal, a slednjič ga je Bog ostro kaznoval.

Kdor torej ne želi biti ogoljufan, naj se v sreči ne prevzame, temveč naj misli na svoj konec. Kdor je zdrav, naj misli, da utegne postati bolan, kdor je bogat, misli naj, da utegne ubožati, kdor stoji visoko, pazi naj, da ne pade tem globokeje, kdor se smeje, pomisli naj, da bo morda kmalu jokal, kdor živi, pomni naj, da bo treba enkrat umreti. Tako naj v dnevih, urah svoje največje sreče misli na nesrečo, ki ga utegne doleteti.

4. Zveličarjeve solze nas pa tudi uče, da moramo biti usmiljeni in pravični. Usmiljenje in pravičnost združevati to ni lahko. Kristus je objokoval mesto Jeruzalem iz usmiljenja, a on ga je kmalu potem kaznoval po svoji neskončni pravici. Današnji evangelij pripoveduje, da je prodajalce vrgel iz tempeljna. To je storil iz usmiljenja, da bi jim ta manjša kazen odvzela mnogo hujšo kazen, ki so jo zaslužili. Ako pa usmiljenje božje nič ne pomaga, potem se oglasi Bog s svojo neskončno pravičnostjo, s kaznijo.

Ko je sv. kralj Ludovik nekda j molil, prinesli se mu prošnjo, naj pomilosti nekatere v smrt obsojene. Kralj je prošnjo takoj uslišal; ko pa je takoj potem v 105. psalmu čital besede: „Blagor tistim, ki spoštujejo sodbo in se poganjajo za pravičnost vsaki čas,“ preklical je takoj pomiloščenje, rekoč: „Knez, ki hudobijo lahko kaznuje, pa je ne, ja ravno tako kriv, kakor da bi sam storil pregreho. Pravičnost storiti je delo pobožnosti, ne pa grozovitosti.“ In prav ima neki pregovor, ki pravi: „Kdor hudobnim prizanaša, ta pa dobrim škoduje.“

5. Solze Jezusove nas tudi uče, da moramo imeti usmiljenje z bližnjim, ako je v časni ali dušni nesreči.

Jezus je jokal nad Jeruzalemom, ker je vedel, kaj se bo z mestom zgodilo; a ni jokal zaradi sebe, čeprav je vedel, koliko mu bo v kratkem treba trpeti. Še več, jokal je nad nesrečo svojih sovražnikov. Smilili so se mu. Bog sam je jokal nad ljudmi, ki so pred njim neznatni kakor črvi. Kdaj joka človek zaradi kega črva?

Sv. Avguštin pripoveduje, da je vojskovodja Marcel, ko je oblegal mesto Sirakuze, jokal, ko je videl, kako se hiše podirajo, kako se ljudje koljejo med seboj. Ako se čudimo, da človek joka nad svojimi sovražniki, moramo se čuditi še tem bolj, da Bog sam joka nad tistimi, ki ga niti nočejo spoznavati kot Boga.

Kako grdo je torej, ako človek svojemu bližnjemu ne privoščiči dobrega, ako mu zavida in mu želi le hudo. Kako nekrščansko je, ako je kdo vesel, da je njegov bližnji nesrečen in žalosten, da je oni srečen. Le vragi se vesele nesreče človekove, ko mu pravijo v nesreči (s psalmistom) 69. 4.: „Tako je prav! Tako je prav.“

Pokazal sem vam, predragi v Kristusu, kako lep pomen imajo solze, kako lep nauk nam je dal Jezus s solzami. Uči nas s svojim jokom: kako veliko zlo je greh, kako se more s solzami zbrisati; opominja nas s solzami, da se v sreči ne spoza bimo in mislimo na nesrečo, ki nas morda čaka; uči nas tudi, da bodimo usmiljeni in pravični do sebe in do bližnjega. Kristjani, ako koga izmed nas ne ganejo prošnje Jezusove, ganejo naj ga vsaj njegove solze, ker ve naj, da tudi iz ljubezni do njega je Jezus jokal in morda še joka. Naj ga gane sedaj njegova božja ljubezen, ki se v solze raztaplja, da ga ne bo zadela enkrat njegova ostra kazen, ki kaznuje z večnim ognjem! Amen.

† J. Benkovič.

Praznik Marijinega vnebovzetja.

Marijina smrt.

Marija je najboljši del izvolila, kateri ji ne bo odvzet. Luk. 10, 11.

Vselej se veseli naše srce, vselej občuti naša duša neko tajno sladkost in se raduje v Bogu, kadar zaslišimo ime: Marija. Predstavljajmo si ono izvoljeno dušo, ki je okrašena z vsemi mogočimi milostmi, katero vsled lepote in časti celo nebo občuduje; pred-

stavljajmo si ono zveličalno telo, iz katerega je vzel božji Sin meso in kri, ono meso in ono kri, katero še mi dandanes v presvetem zakramentu prejemamo; predstavljajmo si ono devico, katero je že sveti Duh po preroku kot mater Zveličarja naznanil, predstavljajmo si mater Jezusovo, katero je na križu izročil tudi nam za mater, ko je rekel Janezu: „Glej, tvoja mati!“ V Mariji najdemo svojo najboljšo priprošnjico pri Bogu, svojo pomočnico v nadlogah, svojo zavetnico v nevarnostih in svojo tolažnico v smrtnih bolečinah. To veselje in ta čuvstva, mislim, da se morajo nahajati v srcu vsacega častilca Marijinega. Mi gotovo ne ljubimo Marije in gotovo se še nismo naučili Marijo prav častiti, če bi ne občutili notranjega srčnega veselja, ko slišimo njeno ime. In zakaj ne bi danes še posebno bilo naše srce napolnjeno veselja in sladkosti, ko praznujemo njeno vnebovzetje? Nebo in zemlja nas vabita k temu. Nebo, predragi, nas vabi k temu veselju, ker je sprejelo ta dan nov kras; kdo bi popisal veselje in petje angelov, ko so spremili v nebesa svojo kraljico, kdo bi popisal ono ljubezen, katero si ji skazali Bog Oče, Sin in sv. Duh, ko so jo spremili na prestol slave in veličastva! Zemlja nas vabi tudi k veselju nad današnjim praznikom, ker danes zvonovi tako veličastno in vznešeno pojo njej na čast, ker sv. Cerker kolikor mogoče krasno diči Marijine oltarje in ker se danes na tisoče in tisoče kristjanov posveti njenemu češčenju. Res, danes je dan veselja. Premišljujmo torej skrivnosti današnjega dneva in sicer: 1. srečno smrt Marijino in 2. njeno vnebovzetje.

Presveta devica Marija, nebeška kraljica, prosi za nas, da nas bo premišljevanje o skrivnostih tvojega vnebovzetja po milosti božji nagnilo, da se bomo po čednostnem življenju pripravljali za srečno smrt

1. Imenoval bi vnebovzetje Marijino skrivnost, ker je ona umrla, ne da bi občutila bolečine smrti, kar je bila posebna milost, katero je edino Marija prejela. Bolečine pri smrti napravlja ločitev duše od telesa in dušne bolečine napravlja žalosten spomin na storjene grehe, na opuščanje dobrih del. Tega vsega pa, predragi, pri Mariji ni bilo. O kako srečna, kako blažena je bila njena smrt. Marija je umrla 1. ne da bi kaj trpela, 2. ona ni našla ničesar, kar bi jo moglo užalostiti, 3. ona je našla vse, kar jo je moralo razveseliti.

1. O kako prijetna je bila njena smrt, ker ni ničesar trpela! Vse bolečine in slabosti, ves strah, ki se pojavlja v zadnjih urah, vse to so posledice izvirnega greha, kazni so za greh, katero mora plačati vsak človek. Marija pa ni bila nikoli niti v dotiki z izvirnim ali kakim drugim grehom, torej tudi ni trpela na posledicah greha. Ona je umrla, toda ni umrla tako kot drugi ljudje. Smrt ni prišla vsled telesne slabosti, ali vsled starosti, tudi ji ona ni povzročila nikakih bolečin; njena smrt je bila ločitev duše od telesa, ki se je izvršila iz najslajše ljubezni do Boga. Marija ni bila ob zadnji uri slabotna, ni imela smrtne poti; njeno obličje je bilo veselo in jasno kot solnce, oznanjevalo je vsem prisotnim najslajši mir v srcu, kateremu je ljubezen božja še toliko udarcev dopustila, kolikor je bilo potrebno za oni trenotek, katerega je Marija že naprej vedela, ko je zapustila duša njeno telo. Tako je umrla Marija v ljubezni Gospodovi. — Kake misli se nam vzbujajo, ko preišljujemo njeno srečno ločitev? Gotovo tudi mi želimo tako srečno in blaženo umreti, da bi bila naša smrt vsaj nekoliko Marijini podobna. Gotovo to lahko doseženo, toda edinole, če ljubimo Boga iz vsega srca. O, predragi, koliko kristjanov umrje brez ljubezni božje, ker so živeli brez ljubezni božje. Kako naj bi šele ob smrti Boga ljubili, ko ga v življenju nikoli niso? Ali naj bi smrt to povzročila bolnemu srcu, kar pri zdravem ni bilo mogoče? Ali more kdo bolniku v zadnjih trenutkih vlti v srce ljubezen do Boga, v srce, ki celo življenje ni moglo ljubiti Boga, ker je bilo na drugo navezano? O, predragi, če se brez Boga živi, se tudi umrje brez Boga. Torej ljubimo ga v življenju, da ga bomo ljubili tudi v smrti! — Vrnimo se k Mariji nazaj!

2. Ona ni našla ničesar, kar bi jo moglo užalostiti. Kaj bi moglo njo strašiti pred smrtjo? Ali pogled nazaj v življenje, ali pogled na toliko milosti, ali večni sodnik? Marija je lahko brez skrbi gledala nazaj na svoje življenje, saj je bilo brez vsacega madeža; njeno življenje je bilo čisto, sveto in popolno, življenje, ki je zaslužio neskončno plačilo. Kar se tiče milosti božjih, jih gotovo ni prejel nikdo toliko, kakor Marija; ona je vse milosti prav porabila. Mariji so bile torej prejete milosti v tolažilo, ker jih je dobro porabila. Ali naj bi jo strašil večni sodnik? Sodnik je bil njen lastni Sin, katerega je skrbno vzgojila. Nikdar ga ni zapustila, srčno ga je ljubila in sledila mu je do križa. Toda, predragi, pravičnost njegova je tako velika, da bi je, če bi zapazil

na Mariji le najmanjši madež, ne pustil prej k sebi priti, dokler se ne bi tudi ona očistila v vicah. Toda, to le povem, da bi označil strogost sodnikovo; na Mariji pa ni našel niti sence kakega madeža, vse so bile samo čednosti, katere je moral obdarovati.

Kaj naj bi torej Marijo pri ločitvi užalostilo? Ali ono, kar nas ljudi? Da, ljudje se boje smrti, ker jih ta loči od bogastva in veselja, od časti in slave; ker jih loči od telesa, katero jim je bilo samo orodje nasladnosti, ker jih loči od sveta, v katerem so našli vso svojo srečo. Pri Mariji pa vsega tega ni bilo. Ona ni imela solz za svetom, nobene navezanosti na svet in nobenega veselja v svetu. Zapustila ni nikakega imetja, ker je bila vedno revna; nobene časti, ker je ni od sveta prejela; nobene zveze z ljudmi, ker je bila navezana samo na Boga; ves njen zaklad so bila nebesa, kjer je imela svoje srce — torej se je brez skrbi s sveta ločila, ker ni bilo nič na njem, kar bi ljubila. O, kako blažena smrti! Česa pa mi želimo, ko premišljujemo Marijino ločitev? Gotovo, da bi tudi mi s takim srčnim mirom umrli. Toda, kako bo mnoge kristjane vznemirjal pogled nazaj v življenje, na prejete milosti in na večnega sodnika! Kaj bodo našli mnogi na svojem življenju? Veliko množino grehov, katerih se je nabralo tem več in kateri so bili tem večji, čim daljše je bilo življenje, strašila jih bo mladost in starost. Kako jih bo morila zavest, da so toliko prejetih milosti zanemarili! Koliko je bilo nagnjenja in priložnosti, in vendar niso ničesar storili, kako velika bo odgovornost! In večni sodnik, kako se ga bodo mnogi bali, ker na njegovo strogost in pravičnost nikdar niso prav mislili, in ker niso storili nobenega zadoščenja, tedaj tudi ne upajo pomiloščenja. Mnoge teži pri ločitvi navezanost na svet, v katerem so našli vso svojo srečo, tedaj bodo videli, da so izgubili svoje življenje in izgubili nebesa. Kdor hoče torej, predragi, da bi imel mirno smrt, naj se varuje greha in naj uporabi milosti božje.

3. Marija je našla pri svoji smrti vse, kar jo je moglo tolažiti in veseliti. Nič nas ne bo ob smrti bolj tako veselilo, kakor to, da smo izpolnili svoje stanovske dolžnosti, da smo si pridobili veliko zaslug in čednosti. In to veselje je imela Marija v popolni meri. Nobene dolžnosti njenega stanu ni bilo, katere bi ne izpolnila popolnoma, od onih dolžnosti, katere je imela nasproti staršem, do onih, katere je imela kot mati Sina božjega; in vse te dolžnosti je Marija izpolnila popolnoma, iz najčistejšega namena, iz svete ljubezni do Boga. Kaj naj rečem

šele o njenih čednostih? Kateri človek na zemlji je imel kedaj toliko in takih čednosti? Njej ni manjkala nobena krepost, katero more sploh imeti čista duša. In vsé te kreposti je imela ona v popolni meri. Kake so bile šele njene zasluge! Če je merilo naših zaslug ljubezen do Boga, in so torej zasluge tako velike, kakršna je naša ljubezen, kako velike so morale biti Marijine zasluge, ker je bila njena ljubezen tako neizrekljivo velika, kakor je sploh mogla biti. Ali ni torej našla Marija pri svoji smrti vsega, kar jo je moglo zveseliti? Tudi mi bi želeli, da bi tako srečno umrli, kot ona. Toda kako bo to mogoče, ko ne izpolnjujemo svojih stanovskih dolžnosti, ko si niti ne prizadevamo, da bi si pridobili kreposti! O, predragi, nikar ne pozabimo, da se še nikdar nobeden na smrtni postelji ni kesal, da je Bogu služil in čednosti pridobil.

II. Marija je umrla in je bila vzeta v nebesa. Premišljujmo torej njen slavnostni sprevod! Kdo bi mi dal dostojnih besedi, da bi to vnebovzetje tako popisal, da bi vsaj nekoliko razumeli? Jezus, njen lastni Sin, ji je hotel ravno tako plačilo podeliti, kakršno je on od Očeta prejel.

Marija je umrla in apostoli so pokopali njeno truplo. Toda kaj se je zgodilo s tem telesom? Ali naj bi tudi to truplo postalo dedščina črvov in trohnobe, kakor pravi Job? Ali naj bi ono telo, ki je nosilo Sina božjega, postalo prah in pepel? Ne, gotovo se ni spodobilo, da bi mati onega, ki je vstajenje in življenje, preminulo. Ona je ležala sicer v grobu, toda le nekaj ur; kjer najdejo drugi ljudje konec svoje slave, tam je Marija našla šele začetek. Njeno telo je bilo obdano z novim življenjem, nova moč jo je obsenčila, luč veličastva jo je obdala in svitla kakor solnce se je dvigala iz doline solzâ skozi oblake v neskončne nebeške višave. To je bilo prvo plačilo, s katerim je Bog plačal njene čednosti, potem jo je vzel v izpremenjenem telesu k sebi. Kdo bi popisal ta slovesni sprevod, ta veličastni prihod Marijin v nebesa? Vsi kori angelov so ji prišli nasproti, vrata nebeška so se odprla in med rajskim petjem je prišla Marija v vsej svoji krasoti v nebo. Tu jo je sprejel Bog Oče kot svojo hčer, Bog Sin jo je pozdravil kot svojo mater in Bog sveti Duh kot svojo nevesto. Kakšno je bilo veselje v nebesih! Kerubi in serafi so jo slavili vsled ljubezni, v kateri je gorela, vse vrste zveličanih duhov so se ji priklanjale, in svetniki so jo častili kot svojo kraljico. O, kaka čuvstva so takrat prevevala srce Marijino, ko je stala pred obličjem božjim,

ko je bila v morju vse sreče! Zveličar jo je kronal s krono večnega plačila. To je bilo vse veličastneje, kakor beremo o Salomonovi materi. Ko je Salomon zagledal svojo mater, je vstal in jo posadil na prekrasni prestol. Pri Mariji se je to vse veličastneje izvršilo. Ona je zasedla prestol večne slave za svoje kreposti in vrline. Postala je priprošnjica za vse človeštvo, pribežališče grešnikov. Kako podučljivo, predragi, je Marijino vnebovzetje za nas! Mi imamo tam mogočno zagovornico, torej jo častimo in ljubimo ter se trudimo, da tudi prejmemo za svoje kreposti in čednosti večno plačilo. V nebesih nam bo gotovo stala na strani Marija naša mati. Amen.

Ivan Baloh.

Deseta nedelja po binkoštih.

1. O pravi in napačni pobožnosti.

Jezus je govoril nekaterim, ki so v sebe zaupali, da so pravični in druge zaničevali. Luk. 18, 9.

Farizeji so same sebe šteli za pravične, za pobožne, ter so s svojo navidezno pobožnostjo slepili ljudstvo. Razkrinkal je Gospod Zveličar večkrat njih napačnost ter jih imenoval hinavce.

Danes smo brali priliko o farizeju in cestninarju, ki sta šla v tempelj molit. Jezus je hotel pojasniti, katera pobožnost je prava in katera le navidezna. Njegove besede veljajo še dan danes in prilika o farizeju in cestninarju ni imela pomena le za tedanje čase, ampak je podučna tudi za nas.

Poglejmo, kako govori prilika o pravi in napačni pobožnosti.

1. Kaj je pobožnost? To je tisto plemenito čuvstvo, ki je človek goji do Boga, ko ga ljubi kot otrok svojega očeta, ga vboga in mu svojo ljubezen ter pokorščino skazuje s češčenjem v molitvi in v dejanju. Pobožnost ima tedaj svojo podlago v ljubezni do Boga in ta ljubezen se na zunaj kaže v molitvi in dobrih delih.

Odtod prihaja, da po zunanjem vedenju sklepamo, jeli ta ali oni pobožen ali nepobožen. Odtod prihaja pa tudi to, da pobožnost napačno umevamo in njeno bistvo polagamo v zunanost, in da imamo za pobožnost večkrat to, kar ni pobožnost.

Vzemimo nekaj zgledov :

a) Molitev je v tesni zvezi s pobožnostjo, vendar pa ni še pobožnost sama, ampak le njeno zunanje znamenje. Kdor Boga ljubi iz celega srca, hoče se z njim v molitvi pečati, pogovarjati, hoče mu povedati, kako zelo ga časti in ljubi; hoče biti v njegovi hiši, v njegovi bližini. Iz teh vzrokov si pobožnega človeka ne moremo misliti brez molitve: toda ker molitev še ni pobožnost sama, zato se more dogoditi, da kdo veliko moli in v cerkev hodi, pa vendar ni pobožen. Nočem govoriti o hinavcih, ki se z molitvijo delajo pobožne v ta namen, da bi kaj posvetnega, celo pregrešnega dosegli: dobe se tudi drugi, ki v resnici iz pravega namena molijo, ki jih pa vendar ne moremo šteti med pobožne. To so taki, ki cele ure molijo, pri tem pa n. pr. zanemarjajo svoje stanovske dolžnosti; gotovo Bogu ne dopada njihova molitev, ako pri tem trpé druge stanovske čednosti.

Kaj bi rekli n. pr. o materi, ki bi cele ure v cerkvi čepela, doma pa oče in otroci nimajo reda; ali o poslu, ki v cerkev tišči o neprilичnem času, ali po božjih potih hodi, ko je doma največ dela?

Vzemimo drug zgled :

b) Zunanje znamenje pobožnosti je tudi večkratno prejemanje sv. zakramentov. Pobožen človek se rad poniža v spoznanju svojih grehov pred Bogom in spovednikom in mu je v veliko veselje, če more večkrat prejeti Boga v presv. zakramentu: novih milosti, novih moči si zajame iz tega duhovnega vira, da more toliko uspešnejše delati za svoje zveličanje. Zato vidimo, da v resnici pobožni ljudje pogostokrat prejemajo svete zakramente. Vendar tudi tu moramo reči, da v večkratnem prejetju sv. zakramentov še ne obstoji pobožnost. Nočem govoriti o hinavcih in svetohlincih, ki iz slabih namenov letajo k spovedi in sv. obhajilu, dosti je tudi drugih, sicer ne ravno slabih kristjanov, ki večkrat gredo k spovedi in k angelski mizi in vendar jih ne moremo šteti med pobožne. Varujejo se sicer greha, imajo voljo krščansko živeti, k zakramentom pa hodijo bolj iz navade, z nekakim skrivnim dopadanjem nad samim seboj, češ saj nisem tak, kakor drugi, ki nobenkrat ali samo enkrat na leto gredo k spovedi; ali hodijo k spovedi, ker jim spovednikova osebnost dopada, če tudi nič slabega pri tem ne nameravajo. Dobe se kristjani, posebno ženske, ki gredo celo vsak teden k spovedi

k svojemu spovedniku, ki pa cele mesece opuste spoved, če njihovega navadnega spovednika slučajno ni doma. Torej je li tako prejetanje zakramentov res znamenje pobožnosti? Nikakor ne; to je pobožnost ne iz ljubezni do Boga, ampak iz ljubezni do ljudi.

Potrebno je tedaj večkratno vprašanje: koga imam pred očmi v svoji pobožnosti: Boga ali samega sebe? Ni li moja molitev samo bliščeča pena na praznem orehu, ker mi morebiti manjka jedra stanovskih čednosti? Čemu prejemam večkrat sv. zakramente? Ali iz navade, dopadljivosti nad samim seboj?

Zapomnimo si, da je ni pobožnosti brez molitve, brez večkratnega prejemanja sv. zakramentov, da pa to dvojje samo še ni pobožnost.

Slepili bi sebe in druge, ako bi dejali: saj molim, v cerkev hodim, sv. zakramente prejemam, pri tem pa bi zanemarjali svoje stanovske čednosti in dolžnosti.

Vzemimo tretji zgled:

c) Pobožnost je zunanje znamenje ljubezni, ki jo kristjan goji do Boga. Ljubezen do Boga pa merimo po ljubezni do bližnjega, po znanih besedah sv. Janeza: „Kako boš ljubil Boga, ki ga ne vidiš, ako ne ljubiš bližnjega, ki ga vidiš?“

Torej v resnici pobožen kristjan ljubi za voljo Boga svojega bližnjega. In nasprotno, kdor ne ljubi bližnjega, ne ljubi tudi Boga; potem pa so zunanja znamenja njegove ljubezni do Boga ne pobožnost, ampak hinavščina.

Glejte, koliko jih je, ki vsak dan cele ure prebijejo v cerkvi, v domači hiši se pa z nobenim ne razumejo, ker so svojeglavni, jezljivi, zbadljivi, obdani z lastnostmi, ki kale mir složnega življenja. Od pobožne osebe zahteva sv. Cerkev in vsak pameten človek, da zna krotiti svoja huda nagnjenja, zatirati slabe lastnosti. Z v resnici pobožnim človekom vsakdo lahko shaja, da le ni sam ničvreden, da iz golega sovraštva do Boga in čednosti ne dela neznosnih težav svojemu dobremu bližnjemu.

Kaj naj torej rečem o pobožnosti, ki jo je Gospod ožigosal v današnjem evangelju, ki tudi dandanes ni prerodka?

Gotovo ni pobožnost to, kakor jo je kazal farizej v tempelju, ko se je hvalil s svojimi čednostmi in dobrimi deli.

Pobožen in čednosten človek sme in tudi mora Boga zahvaliti za pobožnost in čednost, vendar pa tega ne sme storiti z ošabnostjo, češ: glej, o Bog, tak-le sem!

Pri tem ne sme zaničevati ljudi, ki niso pobožni in čednostni, kakor je storil farizej s cestninarjem. Prava pobožnost se nasprotno — potegne za reveže grešnike, moli zanje, dela za njihovo izpreobrnjenje, po zgledu Gospoda Zveličarja.

Ošabno preziranje grešnikov je kaj rado združeno z napačno, navidezno pobožnostjo.

V resnici pobožen človek pa je p o n i ž e n, ker se zaveda, da, ako bi ga Bog posebno ne podpiral, bi bil lahko še večji grešnik kakor je njegov bližnji. Zato ga milo sodi in moli za njegovo izpreobrnjenje.

II. Razen navedenih znamenj pobožnosti, namreč molitve, prejemanja zakramentov, krotkosti in ljubeznivosti do bližnjega, vidimo na res pobožnemu človeku še druga znamenja, ki kažejo v n j e g o v e m v e d e n j u, zunanjem življenju, da je pobožen. Njegovo vedenje pri molitvi, pri službi božji je ogledalo njegove pobožnosti, ki jo ima v srcu. Naravno je, da sveta čustva v srcu najdejo pot tudi v našo zunanost. Napačno pa bi seveda bilo, pobožnost iskati le v zunanem vedenju.

Ostro je Gospod grajal farizeje, ki so svojo navidezno pobožnost na zunanje kazali v žalostnih obrazih in zmršenih laseh. Nasprotno pa je zahteval spoštljivost in zbranost duha pri molitvi, in sicer v zunanem življenju vedenje, ki se vjemaj z resnobnostjo sv. vere.

S tem pa ni rečeno, da se kaže pobožnost v žalostnem obrazu in potrtem vedenju. *Veselite se in radujte*, je rekel Jezus, *ker vaše plačilo je obilno v nebesih.* — *Ti pa, ko se postiš, mazili svojo glavo in svoj obraz umij!* Hotel je reči: tudi na zunanje naj v veselem obličju in radostnem vedenju pokaže kristjan, da uživa mir srca, ki mu ga svet ne more dati, ampak ki mu ga daje zavest, da je otrok božji in dedič nebes.

Napačno bi tedaj ravnali, ako bi iskali pobožnosti v čemerosti ali ako bi imeli veselost svojega bližnjega za znamenje nepobožnega srca.

Prava pobožnost dela človeka veselega. Nočem pa s tem reči, da pobožen človek žalosten biti ne more ali ne sme. Tudi nad pobožnega človeka pridejo časi in to ne prereditkokrat, ko ga napadajo skušnjave, ko se mu zdi, da je od Boga zapuščen, ko mu molitev več ne diši, ko v njej ne najde več tolažbe in sladkosti. To ga dela potrtega in žalostnega.

V resnici pobožen kristjan ve, da je veselje v pobožnosti in prijetno čuvstvo pri njej le plačilo, le posledica pobožnosti, ne pa še pobožnost sama. On ve, da mu Bog sam včasih vmakne te sladkosti, ker ga hoče skušati in čistiti. Duhovna suhoparnost ni znamenje, da je pobožnost minila, ali da mu je Bog odtegnil svojo roko, ampak je poskušnja božja, ki ne ostane nepoplačana, ako ostane kristjan zvest svojemu Stvarniku tudi v tem dušnem stanju.

Sklepam! Povedal sem vam, kaj je pobožnost in kaj ni pobožnost. Molitev, prejemanje zakramentov, pobožno vedenje pri božjem češčenju so zunanja znamenja pobožnosti, vendar ne še pobožnost sama.

Prava pobožnost je ogledalo ljubezni do Boga in do bližnjega. Kdor Boga ljubi, ljubi tudi svojega bližnjega; vse njegovo življenje je vravnano po tej resnici. Bogu daje čast in bližnjega ne pozablja zavoljo Boga imeti za svojega brata.

Prizadevajmo si za tako pobožnost, ki ni nič drugega kakor krščanska pravičnost v dejanju. Amen. P. J. K.

2. O odlašanju pokore.

(Priložnosti govor za god sv. Roka.)

Nočem smrti grešnika, ampak da se
spokori in živi. Eceh. 33, 11.

Veliko vidim danes ljudstva pred seboj. Kaj je vzrok, da se je danes zbrala v tem kraju tolika množica ljudi? Ali jih je pripeljala le samo radovednost, da si ogledajo naše mesto?¹⁾

Ali je morda kaka imenitna oseba, kak vladar ali umetnik prišel semkaj, ki ga hoče ljudstvo videti in pozdraviti?

Ali je to ljudstvo prišlo na kako veselico, ali morda na semenj, trg, da si kaj kupi, proda? Morda ga pa vendar niso pripeljali sem posvetni oziri, kupčija, radovednost, ampak kaj družega, boljšega, vzvišenejšega, morda kaka pobožnost, ki se obhaja v našem kraju?

Čast božja, ki se Bogu skazuje v češčenju svetnikov, vas je predragi kristjani, pripeljala v ta kraj; prišli ste počastit s v. Roka, prišli se, priporočit se mu v dušnih in telesnih potrebah. To je

¹⁾ Pridiga je bila govorjena v Brežicah.

bil vaš namen, da ste nekateri izmed vas naredili dolgo pot: hoteli ste si sprositi pomoči v telesnih nadlogah, boleznih, bridkosti; hoteli ste tudi, vsaj večina izmed vas, pomoči za svojo dušo; prišli ste po zdravilo zoper dušno kugo, prišli ste, da se spoveste svojih grehov in se spravite z Bogom. Je li te, da sem resnico govoril, da se nisem zmotil? — Prišli ste počastit svetega Roka, prišli ozdravit se kužne bolezni na duši. Res, da častimo sv. Roka prav posebno kakor priprošnjika zoper kugo; saj vam je že znano, kdo da je bil sv. Rok in kako je prišlo, da ravno njega kličemo na pomoč v kužnih boleznih, zato vam ne bom na dolgo opisoval njegovega življenja; rajši vam hočem govoriti o kužni bolezni duše, neumrjoče duše, ker ta bolezen je veliko hujši, kakor katerakoli bolezen telesa.

Kdo izmed nas še ni bil pri bolniku, nad katerim je obupal zdravnik in rekel: zanj ni več človeške pomoči; skrbite, da se pripravi na odhod s tega sveta?

Sv. Avguštin je bil več in imeniten dušni zdravnik: ta svetnik je zapisal te-le besede, ki tudi nas zadevajo: Trojno vrsto kristjanov imamo: v prvo vrsto spadajo tisti, ki so si ohranili krstno nedolžnost, v drugi vrsti so tisti, ki so sicer grešili, pa so se pozneje resnično spokorili; v tretjo vrsto pa so všteti tisti, ki so grešili, ki živijo naprej v grehah in odlašajo izpreobrnjenje na pozneje. — O kristjanih, ki so v prvi ali drugi vrsti, pravi sveti Avguštin, da jim je zveličanje zagotovljeno. O tretji vrsti, o kristjanih, ki izpreobrnjenje odlagajo, pa pravi: Jaz ne pravim, da bodo zveličani, jaz ne zagotavljam, da še celo misliti si ne morem. O žalostni stan teh duš! Tedaj bodo pogubljene, na večno pogubljene!

Če sedaj, predragi, poslušavci, pogledam okoli sebe in vidim veliko množico, ki je prihitela, poslušat božjo besedo, ne morem si kaj, da se ne bi vprašal, v katero vrsto pač spada večina teh ljudi? Ali v prvo vrsto nedolžnosti, ali v drugo vrsto spokornosti? Ali morda žalibog v tretjo vrsto nespokornosti, odlašanja pokore? O, koliko veselje v nebesih in tudi kolika tolažba za duhovnika bi bila, ko bi imel pred seboj le prvi dve vrsti kristjanov. Pa greni mu to veselje in tolažbo prepričanje, da temu ni tako, da je morda še veliko pričujočih v tretji vrsti, ki odlagajo izpreobrnjenje! O nesrečneži! Vam veljajo besede sv. Avguština: Jaz ne pravim, jaz ne zagotavljam, da še celo misliti si ne morem, da bi se mogli ljudje tretje vrste zveličati!

Da vsaj nekoliko z božjo pomočjo pripomorem tem ljudem k spoznanju njih zaslepljenosti, zato hočem danes govoriti: 1. O nevarnosti, ki preti dušam tistih kristjanov, ki odlagajo pokoro na poznejše čase, 2. kako ne-spametni so njih izgovori.

1. Sv. vera nas uči, da ne more človek dolgo ostati brez družih smrtnih grehov, ako je enkrat v enega padel, pa odlaša s pokoro. (Sv. Tom. Akv. II., 2. q., 190. a. 1.)

To ni težko razumeti. Le edino s pomočjo božje milosti moremo zvesti ostati sv. veri, moremo izpolnovati božje zapovedi, moremo premagati skušnjave. Ako pa je človek padel v smrtni greh, tedaj si je zapravil posvečujočo milost božjo, o njem veljajo Jezusove besede: „Ostanite v meni in jaz v vas. Kakor mladika ne more roditi sadu sama od sebe, ako ne ostane na trti: tako tudi vi ne, ako v meni ne ostanete.“ (Jan. 15, 4.) Dejanske božje milosti mu manjka. Brez milosti pa ni zveličanja: „Brez mene ne morete ničesar,“ pravi Zveličar. Brez milosti božje mora tak človek izgubiti vero, mora pasti v skušnjavah, mora zabresti v nove grehe. Njegovo srce je tako navezano na greh, da se mu pretežavno zdi, ga zapustiti; zato tak človek tudi ne moli za dejansko milost izpreobrnjenja, in ker ne prosi, tudi ne dobi milosti; brez milosti pa ni rešitve.

Vsak novi smrtni greh ga še bolj potlači v zaslepljenost, mu še dalje odmakne luč milosti božje: v dušni temi tava proti brezdnju, vedno bliže mu je, slednjič se pogrezne. „Hudobneža vjamejo njegove hudobije in vezi njegovih grehov ga zvežejo.“ (Preg. 5, 22.) Te vezi so grešne navade: navada naredi najtežje delo lahko, najlehkejšo težko. To vsak iz skušnje ve. Navada, dobro in složno živeti, hudo teži človeka, ako mora pozneje trpeti pomanjkanje. Ljudje, ki prebivajo v gorkejših krajih, se kar ne morejo navaditi našega mrzlejšega podnebja. Ravnotako je tudi z grehom; bolj ko se ga človek navadi, težje mu je odvaditi se ga: navada je železna srajca. Zatorej, predragi kristjan, dalje, ko boš odlašal izpreobrnjenje, težje ti bo zapustiti greh, hujše se boš moral premagovati, če boš sploh dosegel milost izpreobrnjenja. **Greh hudo teži človeka**: sam veš, da ako padeš s težkim bremenom, toliko težje vstaneš, kolikor težje je breme. Glej, ravnotako je tudi z grehom: težji ko je butara grehov, pod katero človek stoka, težji je tudi izpreobrnjenje, ker

se človek čuti preslabega, da bi premagal vse svoje strasti in slaba nagnjenja, katerim je bil dosedaj vdan. In kaj stori pri tem? Z novimi grehi se še bolj obteži in je podoben sužnju, katerega je videl v prikazni sv. Arzenij: ta suženj je nesel težko butaro drv; komaj je zmagoval težo. Da bi si jo olajšal, jo vrže na tla, potem pa naloži še več polen zraven; ker mu je sedaj še težji, pridene še kamenja zraven; slednjič ne more butare več vzdigniti.

Glej, to je tvoja podoba, o grešnik, ki odlašáš izpreobrnjenje in se obtežuješ z novimi grehi: kmalu ne boš več mogel naprej, v obupnosti boš zaklical: Ne morem se več izpreobrniti, prepozno je!

Greh smrtno rani dušo: in ako duši vsled te smrtno rane, vsled greha odteče kri milosti božje, ali bo morebiti s tem zopet oživela, da se dá v drugič raniti? Kaj je bil vzrok Kajnovega pogubljenja? Od začetka je bil pobožen, daroval je Gospodu. Pozneje pa se je vdal nevoščljivosti; nevoščljivost ga je zapeljala k sovraštvu, k jezi, k uboju in obupnosti: v obupnosti je zaklical: „Prevelika je moja pregreha, da bi zaslužil odpuščjenje!“ (Gen. IV., 13.) Kako je bilo z Judežem Iškarijotom? Od začetka je ljubil Jezusa; zapustil je svoj dom in šel za njim: vdal pa se je lakomnosti, potem je godrnjal čez potrato dragega mazila, slednjič je izdal Gospoda, obupal in se obesil. In ti, o grešnik, kako je bilo pa s teboj? Ali nisi bil v začetku nedolžen, pošten? Pozneje pa si morda iz lahkomišljenosti, ali radovednosti zašel v slabo priložnost: tukaj si slišal grde, pohujšljive pogovore: imel si dopadajenje nad njimi: hudo poželenje te je potem zapeljalo k prvemu smrtnemu grehu. Vstrašil si se ga: pa ta strah je bil morda le strah pred svetom, kaj bodo ljudje rekli: zato tudi tvoje izpreobrnjenje ni bilo odkritosrčno, ampak le navidezno: o času prve poznejše hude skušnjave si zopet padel enkrat, dvakrat, večkrat, sramežljivost te je zapustila, greh ti je prišel v navado. Sedaj si zakopan vanj, da se ne upaš vstati, ker se ti zdi pretežko. Pa dalje ko boš odlašal, težji ti bo, gotovejši tvoje pogubljenje. Kaj čakaš tedaj? ali morda res obupanja? Ali hočeš iti za Kajnom, Judežem izdajavcem? Morda se izgovarjaš: za izpreobrnjenje in pokoro je še čas. Saj so se še celo nekateri svetniki pozneje izpreobrnil.

II. O, kako nespametni so ti izgovori! Povej mi, koliko svetnikov pa se je izpreobrnilo na smrtni postelji? Poglej v koledar: le en sam: namreč desni razbojnik! Njemu je bil križ mrtvaška postelja.

Vsi drugi so se izpreobrnili na prvi klic Gospodov: ko bi bili tako odlašali izpreobrnenje, kakor ti, bi bili sedaj pogubljeni, ne pa v nebesih.

In če so se nekateri iz velikih grešnikov izpreobrnili v velike svetnike, je to le izjema, ki potrjuje pravilo. Tedaj je nespametno izjeme se držati, pravilo pa zanemariti. Pravilo pa je: živi krščansko in ako nisi dosedaj tako živel, glej, da se še danes izpreobrneš! Včasih se sicer utrga vrv, na katero se kdo obesi in to je izjema. Ali se naj kdo obesi, in naj vendar še upa, saj se bo vrv utrgala? Egiptovski Jožef je iz ječe prišel k visoki časti pri svojem kralju: ali naj se kdo da v ječo zapreti, da bo prišel do imenitne službe? — To so le izjeme; navadno se zgodi ravno nasprotno. Izjema je tedaj, redka izjema, da se kdo po dolgem grešnem življenju resnično izpreobrne in zveliča. Kristijan, ne odlašaj tedaj pokore na poznejše čase!

Pa praviš morda: Saj so nebesa za človeka ustvarjena. O da, za človeka, toda ne za vsakega človeka. Po prodajalnicah je polno raznovrstnega blaga. Za koga pa? za ljudi, toda le za tiste, ki imajo s čim plačati. Nebesa so za ljudi, in vendar pravi sv. Pavel, da ne grešniki, ne nečistniki... ne bodo videli nebeškega kraljestva.

Menda pa vendar ni tako hudo in strogo to vzeti, saj je Bog usmiljen!

O Bog je usmiljen in vendar je pekel poln pogubljenih: Bog je usmiljen, pa ravnotako tudi pravičen: neskončno usmiljen, neskončno pravičen; neskončno ljubezniv, neskončno strašen. Kako je Bog usmiljen, nam kaže prilika o figovem drevesu: prvič in drugič je Gospod potrpel, ko ni našel sadu, tretjič pa ga je preklel in ukazal požgati. — Kolikokrat je pa že k tebi prišel? Kolikokrat je našel, ali boljše ni našel sadu pravičnosti na tebi? Tresi se pred usmiljenim Bogom?

Kako je Bog usmiljen, nam kaže sveti Alfonz v sledeči dogodbi: Neki mladenič je jako pregrešno živel. Dostikrat so ga opominjali, naj se izpreobrne; vse zastonj! Kmalu smrtno zboli; pošljejo po duhovnika. Med tem si bolnik izprašuje vest: hudič mu s toliko jasnostjo pokaže njegove grehe, da mladenič ves prestrašen zakliče: Moj Bog, koliko grehov sem storil; pri tem pa se strese in umrje prej, ko se je mogel spovedati.

Morda se tudi ti tolažiš, da se boš na smrtni postelji res izpreobrnil in umrl kakor dober kristijan?

Pa povej mi, kdo ti je rekel, da boš umrl doma na postelji? Ali te ne more Bog tudi drugod, na poti, na polju, v gozdu, v cerkvi, ali kar tukaj, precej zdaj-le k sodbi poklicati? Spomni se ljudi, ki si jih ti poznal, ki pa sedaj že počivajo na pokopališču; pojdi tja od groba do groba in prašaj: Kako in kje si ti umrl? Padel je raz drevo, mrtev je bil, ubil se je. Ta je utonil, oni je bil povožen, tretji se je ponesrečil pri požaru, četrti se je zgrudil od kapi zadet, petega so dobili zjutraj v postelji mrtvega. Nihče izmed teh ni pričakoval tako nagle smrti in ko bi jim bil kdo to tudi rekel, bi mu ne bili verjeli.

Odkod pa si ti dobil zagotovilo, da ne boš umrl nagloma? Kdo ti je zagotovil, da prideš danes živ in zdrav domov? Kdo ti je rekel, da danes ne poslušáš še zadnjikrat božje besede? In ti odlašáš izpreobrnjenje na zadnjo uro? O nespamet? ali more pameten človek kaj takega misliti? Tudi med nami, predragi, se nahajajo taki, ki bodo nagloma umrli. Bog že ve zanje, že so zaznamovani. Nihče pa ne more reči: jaz nisem med tistimi; ravno takim, ki so najbolj brezskrbni, veljajo Gospodove besede: „Ko boste najmanj molili, bo prišel Sin človekov!“ O bodimo pripravljene, ne odlašajmo s pokoro!

Pa si morda misliš: Če mi bo treba nagloma umreti, bom pa popolno kesanje obudil in se rešil pekla: Povej mi, prijatelj, kaj pa je popolno kesanje? Ali pač obudiš vsak dan popolno kesanje? Če ne, kako upaš, da ga boš obudil v smrtni nevarnosti. Tedaj človek le bolj misli, kako se boš rešil iz nje, ne pa kako boš molil in obujal popolno kesanje.

Morda pa misliš: saj večina ljudi vendarle umrje na postelji, in tako upam, da bom tudi jaz.

Tudi do tega upanja nimaš nikake pravice. Vzemimo, da ti je Bog res odmenil smrt doma na postelji. Toda na kakšni bolezní boš pa umrl? Ali se te ne more lotiti vročinska bolezen, bolezen na možganih, ki ti vzame zavest, da ne boš ničesar več vedel ne o Bogu in ne o svetu, in to že, preden se ti bo mogoče obtožiti grehov? Pa vzemimo tudi, da umrješ popolnoma pri pameti: kako se pa boš spovedal. O, svetniki niso bili mirni po spovedi, ki so jo opravili pri najboljšem zdravju in razumu, in ti se zanašáš na spoved, ki jo misliš opraviti iz strahu pred smrtjo? Kakšna bo ta tvoja spoved? V bolečinah boš ležal, ves omoten od slabosti, napol gluhi in slepi, komaj boš še sapo lovil, dveh pametnih misli ne boš mogel vkupaj držati, in v tem stanu

se hočeš dobro spovedati? Ali te bo ta tvoja spoved umirila? Gotovo je bil eden ali drugi izmed vas že na smrtni postelji previden: ali si pa bil miren potem? ali se ti je ta spoved dobro opravljena zdela? Odgovoril boš: Spovedal sem se, pa sam ne vem, kaj in kako, pozneje sem moral vse še enkrat ponoviti.

Pa mi ugovarjaš: V sili se ne zahteva popolna spoved: človek naj stori takrat, kolikor more, in Bog je s tem zadovoljen. Prav, toda, kdo pa pravi, da si storil, kar si mogel? Če si sedaj zanikaren, misliš, da boš na smrtni postelji kar gorel v gorečnosti? Res, da se na smrtni postelji ne zahteva več, kakor kolikor more bolnik storiti, ali to velja le o izpraševanju vesti, o spovedi in pokori, ne pa tudi o kesanju.

Duši, ki ne obžaluje grehov, Bog sam ne more dati odveze, ker to bi nasprotovalo njegovim popolnostim.

Kako pa boš obudil kesanje? Kesanje mora biti združeno z ljubeznijo. Iz ljubezni do Boga moramo obuditi kesanje. Ti pa nisi nikdar Boga ljubil, vedno si ga žalil in preganjal. Ali misliš, da boš tedaj na smrtni postelji kar gorel božje ljubezni in v tej ljubezni obžaloval svoje grehe? Skušnja uči, koliko je vredno kesanje takih kristjanov: komaj malo ozdravijo, že so zopet stari grešniki. To je Kajnovo, Antiohovo, Judeževo kesanje. Ti ljudje le zato žalujejo, ker ne morejo več grešiti.

Dobro spoved na smrtni postelji še prav posebno ovira tudi hudič. Sedaj ali nikoli: sedaj prav preži na dušo in jo skuša zapeljati v nevoljo, godrnjanje zoper božjo previdnost. Sv. Janez pravi: „Hudič je k vam doli šel in ima veliko jezo, ker ve, da ima malo časa.“ (Apoc. 12, 12.) Hudič zmeša bolnika, ga navdaje z obupanjem, ga skuša in zvija, kakor ve in zna. In v tem stanu bi bilo mogoče dobro spoved opraviti?

Resničen je pregovor: Kakršno življenje, taka smrt! Vprašaj stare, skušene duhovnike, kako umirajo grešniki. V odgovor boš dobil: kakršno življenje, taka smrt: neverno so živeli, neverno umrli: mlačno so živeli, mlačno umrli; v življenju niso imeli kaj se spovedovati, v smrti tudi niso vedeli kaj povedati: kakršno življenje, taka smrt. V grehah je živel Kajn, v grehah je umrl Kajn; v grehah je živel Judež, v grehah je umrl Judež; v grehah je živel Savel, v grehah je umrl Savel; v grehah živiš tudi ti, v grehah boš tudi umrl.

Resnica je: kolikor dalje odlagamo izpreobrnjenje, toliko globeji se pogrezamo v greh; toliko težji je tudi izpreobrnjenje, toliko gotovejši pogubljenje!

Ne odlašajmo tedaj s pokoro, da se nam ne zgodi, kakor tistemu mladeniču v Rimu, ki je dolgo živel v nesramni zvezi, slednjič je vendar sklenil odpovedati se grehu. Dogovoril se je z nekim spovednikom, da hoče ta in ta dan pri njem opraviti dolgo spoved. Dogovorjeni dan res gre v cerkev, kjer je mislil se spovedati. Pot ga pelje mimo hiše, kjer je stanovala njegova sogrešnica.

Sicer mu je angel varih prigovarjal: Pojdi rajši po drugi poti, ogni se te hiše! On pa si je mislil: saj bom šel hitro mimo in še ozrl se ne bom. Ko pa je prišel do hiše, ga je nesramnica zaklicala, naj stopi v hišo. Odgovoril ji je, da ne utegne. Vendar se je dal pregovoriti in je šel notri, češ, bom pa še njej povedal, da me ne bo več, ker se mislim spokoriti. Pa, glejte človeško slabost! Padel je v greh, v grehu pa ga je tudi dobila smrt, ker ga je zadel mrtvoud. Pri njem so našli spisano dolgo spoved, ki jo je pred par minutami mislil opraviti.

Glejte strašna kazen za kratko odlašanje izpreobrnjenja!

Predragi v Gospodu! Ne odlašajmo s pokoro.

Glejte lepo priložnost, začeti boljše življenje; hitite k očiščevalnem studentu, operite se svojih dušnih madežev v zakramentu sv. pokore. Dnevi zveličanja so tukaj, porabite jih. Amen.

P. J. K.

Enajsta nedelja po binkoštih.

O gluhih in mutastih na duši.

In mu pripeljejo gluhega in mutastega in ga prosijo, da naj položi roko nanj. Mark. 7, 32.

Lepše pohvale ni moglo dati ljudstvo Jezusu v današnjem evangeliju, kakor s tem, da je reklo: „Vse je prav storil.“ Tukaj je govorilo srce popolno resnico, in to je prava govorica, ki prihaja iz srca. Ta resnica, da je vse prav storil, je potrjena na vseh straneh evangelija. Kje je kak nesrečnež, ki bi pri njem ne dobil pomoči? O njem se more s polno resnico reči, da ni živel záse, ampak za druge. Zaraditega je mogel sveti Luka življenje Jezusovo označiti s temi kratkimi besedami: *Hodil je okoli in je dobrote delil*, kakor se ne more reči o nobenem drugem

človeku na zemlji. Svojo moč je rabil samo za blagor človeštva, za reveže, bolnike in grešnike. In četudi morda kdaj ni izpolnil kake prošnje, tedaj je dobro vedel, da stori to samo zaradi tega, ker bi bila dotična stvar prosilcu v pogubo, zato je pa podelil kaj drugega, kar jim je bolj koristilo. Ali ni torej naša sreča, da imamo tako dobrega, tako usmiljenega Jezusa za našega Zveličarja? Današnji evangelij nam to sijajno dokazuje s čudežem, katerega je Jezus storil. Gluh in mutast biti, to je gotovo hudo, zato je bilo veliko usmiljenje Jezusovo, da je ozdravil oboje. O, ko bi mi tega zdravnika imeli, kako srečni bi bili!

Toda bodimo potolaženi, kajti ta zdravnik biva še vedno med nami, on nas je samo navidezno zapustil; od zgoraj, kjer biva pri svojem Očetu, nam še vedno hiti na pomoč, kadarkoli ga kdo pokliče. Seveda se sedaj pred vsemi ljudmi ne vrši več toliko čudežev, kakor takrat, ko je bival Jezus na zemlji, ker to k večnemu blagru človeštva ni več potrebno. Takrat namreč je moral Kristus s čudeži dokazati, da je res Sin božji, tega pa dandanes ni treba več dokazovati, ker je o tem slednji kristjan prepričan. Toda četudi je ozdravil veliko telesnih bolezni, vendar je gledal predvsem na to, da ozdravi dušo. In tako je še dandanes. Četudi je nebrojno dokazov za to, da ozdravlja telesne bolečine, vendar ozdravlja on veliko bolj dušne bolezni, ker so veliko bolj nevarne, kakor telesne. Ako torej potrkammo na vrata tega zdravnika, tedaj so nam vselej odprta, nikdo ne gre neozdravljen od Njega, on ima dosti zdravil, samo prositi je treba. Da, celo tukaj na zemlji nam je zapustil zdravila, da jih rabimo, kadar jih potrebujemo. Na ta način se tudi zna zgoditi, da moremo ozdraviti druge in pa tudi sebe, ako smo gluhi in mutasti, pa ne mislim na telesu, ampak na duši. Zato govorimo danes o tistih, 1. kateri so gluhi in mutasti na duši in 2. o načinu, kako se morejo ti ozdravit? Jezus nas podpiraj v tem premišljevanju!

Gotovo je velika nesreča, ako je kdo gluh in mutast na telesu, gotovo je pa nesreča še večja, gluh in mutast biti na duši. Da to prav razumemo, vprašajmo se, kdo je gluh in mutast na duši? Ti nesrečneži imajo sicer to dobroto, da slišijo, toda so gluhi, morejo govoriti, pa vendar ne takrat, kadar bi morali. Kdo je torej gluh na duši? Čez take toži že prerok David in ž njim Jezus, ko pravi: „O, z odprtimi ušesi ne slišijo!“ In to je rekel o onih, ki njegovih besed niso poslušali, ki so njegove zapovedi

prezirali, torej so slišati mogli, pa niso hoteli. Tudi sv. apostol Pavel pripoveduje o takih in jih opisuje takole: Oni se obračajo od božjih resnic, poslušajo pa prav radi laži in prazno govorjenje. Še krepkeje se pa izrazi takrat, ko govori s prerokom Izaijem o mutastih takole: „Vi ste tisti, o katerih pravi prerok Izaija: Z ušesi boste poslušali, pa vendar ne razumeli, z očmi boste gledali, pa vendar ne videli, kajti njih srce je brezčutno, z ušesi slišijo težko, oči svoje zatisnejo, da bi ne videli ter se izpreobrnili.“ Iz tega se dá že posneti, kateri so tisti, ki so gluhi na duši; to so namreč tisti, ki obračajo svoja ušesa od Boga, ki so vendar ustvarjena od Boga, kakor nehvaležni otroci, ki ne marajo za svojega očeta; to so vsi tisti, ki slišijo sicer glas božji, ki še vedno govori po sv. pismu in po Gospodovih služabnikih, ki ga pa prezró, kakor Eva v rajju, ki je raje poslušala satana, kakor pa glas Gospodov. To so vsi tisti, katerim je dolg čas, kadar se jim pripoveduje o božjih stvarih, kateri se jezé, kadar slišijo kak opomin, ki jih svari in jim kliče v spomin njih žalostno stanje, budi njih vest in jim predočuje njihovo nesrečno bodočnost. Nasprotno pa prav radi poslušajo, kadar se govori kaj pregrešnega, kadar se opravlja, obrekuje, preklinja, sploh, kadar se dela greh. Gluhi na duši to so vsi tisti, ki pravijo in se bahajo s tem, da nimajo nobene vere, a v srcu tega ne verjamejo, ki ne poslušajo svoje vesti, tega pekočega oglja, ki jih peče, pa pravijo, da so popolnoma mirni, nasprotno pa radi ubogajo, kadar se vzbuja njih telesna strast. To so vsi tisti, ki nimajo srca za reveže, za usmiljenje in za pravičnost, hitro pa poslušajo, kadar je treba kaj goljufati in bližnjemu škodovati. Taki so bili tisti judje, ki so zaprli svoja ušesa Jezusu in apostolom, ki so jih hoteli izpreobrniti, zato so pa bili hudo kaznovani, kakor so zaslužiti. V to ogledalo naj se torej pogledajo vsi tisti kristjani, kateri so onim Judom po srcu podobni.

To je pa seveda šele ena nesreča, podvojena je takrat, kadar je človek tudi mutast na duši. Kateri kristjani so pa ti? Ti dve bolezni sta navadno vedno združeni. Kdor je gluhi na duši, je obenem tudi mutast na duši. Tak človek je gluhi, kadar se govori o Bogu, o božjih rečeh, o vesti, o spovedi i. t. d., mutast je pa takrat, ko bi moral govoriti, pa raje molči. On molči, kadar bi moral z Bogom govoriti, on noče govoriti s tistim, s katerim bi se enkrat moral večno veseliti, on molči, ko se napada in zasmehuje Bog in njegovi služabniki, glasno pa govori, kadar je

treba kaj pridejati, da se zasmehuje sv. vera, ali pa kliče hudobnega duha na pomoč. On molči, ko bi moral slabosti drugih zagovarjati, ko bi jih moral k dobremu napeljavati, molči tedaj, ko bi lahko kakemu revežu pridobil podporo ali hrano, molči, ko bi lahko rešil svojega bližnjega velike nevarnosti, ali kratko: tak človek molči, kadar je treba govoriti za večni in časni blagor njega samega in pa bližnjega. Nasprotno pa, kadar ga kaka mala stvar razjezi, kako kliče hudobnega duha na pomoč, dasi vé, da mu on pomagati ne more, ker dela samo na to, da bi pogubil njegovo dušo. Nasprotno, kadar je treba v družini reči kaj, da mora vsak človek, če ima še kaj sramežljivosti v sebi, zardeti, o takrat se odprè zgovorni jezik, da se dela greh. Tak jezik imenuje sv. apostol Pavel uničujoči plamen, katerega peklo samo nažgè. O tem jeziku bi se smelo reči: Izderi ga, kajti bolje ti je iti brez jezika v sveta nebesa, kakor pa z jezikom v peklo.

Od take bolezni se moramo torej ozdraviti, dokler je še čas. Zdravilo za to dobimo v obnašanju Jezusovem v današnjem evangeliju. Kaj je storil Jezus? Ravno tako moramo mi storiti, kakor je on storil! Jezus je torej vzel gluhotca iz množice na stran. Dragi kristjan, kaj to pomeni? Množica pomeni hudobni svet, ki človeka tako rad zapelje, torej je treba človeka iz tega pregrešnega sveta potegniti. Ako torej hočemo, da tak človek, ki je mutast in gluha na duši, ozdravi, ga moramo potegniti iz bližnjih priložnosti, v katerih navadno pade. Pa tega ni tako razumeti, da bi morali iti vsi v puščavo ali v samostane, da bi se popolnoma odpovedali svetu, ampak tako se mora razumeti, da četudi živimo med svetom, se ne smemo udati svetu, ne smemo se udati nezmernosti v veselju in uživanju, da se ogiblremo pregrešnih družčin, in da včasih tudi sami ostanemo ter malo pogledamo sami sebe, vprašamo svojo vest. Kajti kje se več greha izvrši v besedah in dejanju, kakor v pregrešnih družčinah, kje izgubi več nedolžnih src svojo angelsko obleko, ako ne v slabih tovarišijah? Poleg tega je pa dandanes že taka navada, da se že, če jih je le več skupaj, mora kaj reči čez vero in duhovnike. Kdor ima oči, lahko to slednji dan vidi in skusi. Kdor se torej hoče v dobrem ohraniti, naj zapusti večkrat svet ter svoje življenje malo pomisli, kaj bode enkrat, kakšen bode odgovor pred Bogom. Kajti v samoti govori Bog k našemu srcu in največ je takih svetnikov, ki so v samoti živeli z Bogom zaradi Boga, zato pa tudi sedaj uživajo slavo pri Bogu.

Poglejmo, kaj je nadalje Kristus storil! On je položil svoje prste v ušesa gluho nemega. Kaj pomeni to? Prsti Jezusovi so podoba svetega Duha; kajti sv. Duh se imenuje prst božji. S temi besedami je torej povedano, da se odpro dušna ušesa s pomočjo sv. Duha, da poslušajo, kar morajo slišati. Torej si ne smemo domišljevati, da moremo svojo dušo sami ozdraviti. O, ko bi mi vedeli, koliko slabega pride skozi ušesa v človeško srcé, kako bi mi skrbeli, da bi se ne omadeževala naša duša! Zaradi tega se nahaja toliko ljudi gluhih na svetu, ki so nemi za božjo besedo in za glas vesti!

Jezus je nadalje oslinil svoj prst in se z njim dotaknil jezika bolnikovega. To ima dvojni pomen. Ne samo, da mora gluhi človek poslušati glas božji, ampak da mora tudi govoriti tako, da ga lahko vsak spozna kot kristjana. Zato se je nekdanj dotaknil angel Izaijevega jezika, da je zadobil dar prerokovanja.

Jezus je vzel slino iz svojih ust. Njegova usta pomenijo božjo modrost; torej tukaj vidimo, kam moramo iti, ako hočemo tako govoriti, da bo Bogu dopadljivo. Ne šola hudobnega duha, ampak šola Kristusova — to je pravo zdravilo, ki človeka ozdravi. Zatorej ne govoriti in opravljati, kakor svet govori in dela, ampak včasih tudi pred svojim pragom pomesti, ker ima vsakdo veliko nabranega.

Kristus je nato pogledal proti nebu. S tem je hotel svojim apostolom pokazati, odkod naj pričakujejo vselej pomoči, ker je nikjer drugod najti ne morejo, kakor le edino pri Bogu. O verjemite mi, da je takega človeka, ki v zadnjih minutah leži, pa nima nobenega upanja, da bi ozdravil, v srcu pa tudi nobene vere na Boga, da je takega smrt neznosno težka, ker mu je odvzeta edina tolažba, ki more podeliti srcu miru. O zato se štejmo srečne, da imamo ta zaklad v sebi, in pogledjmo večkrat tudi mi proti nebu, kajti tam gori biva oni, ki pozna naše reve in nadloge, ki pa ima tudi srce za nas in pa moči, da nam pomaga. — Kristus je nato vzdihnil. Ljudje vzdihujejo, da si dajejo duška svoji notranji bolečini, da izrazijo svoje veliko začudenje, kadar opazijo nesrečo svojega bližnjega. Jezus je takrat vzdihnil, da bi nam pokazal, kakšno usmiljenje, kakšno sočutje moramo imeti s tistimi ljudmi, ki so gluhi in mutasti na duši, ki nočejo o Bogu ničesar slišati. Zato si večkrat predstavljajmo vzdihujočega Jezusa, kadar se hočejo naša ušesa odvrniti od Boga, kajti tudi njegovi vzdihljeji nas bodo enkrat tožili, ako so prišli

za nas zastonj iz Jezusovega presvetega srca. — Kaj je končno še storil Jezus? On je z mogočnim glasom rekel ušesom in jeziku: Odprite se! Kaka moč tiči v njegovih besedah, da je bil gluhonemi takoj ozdravljen! Te besede — tako odločne in mogočne nam kažejo, s kako trdno voljo, s kako odločnostjo se moramo mi kakega dela lotiti, ako hočemo, da bo za nas koristno. Ušesom moramo zapovedovati, da morajo rade poslušati besedo božjo in pa glas vesti; jeziku moramo zapovedati, da bo rad izgovarjal sveta imena Jezus in Marijo, da pa ne bo nikdar klical ime hudobnega duha, ali še kaj hujšega, da bode nosil na sebi ljubezen, ne pa sovraštvo in zaničevanje. Glejte, to je pravi način, kako se ozdravi kak gluhomutec, katerih je tolikanj na svetu.

Ako se pa hočemo prepričati, če se je zdravljenje posrečilo, zato tudi podaja današnji evangelij primernege pripomočka. Sv. evangelij pravi: „On je govoril prav!“ Če torej človek prav govori, na tem se spozna, ali je ozdravel, ali ne. Ako torej nič več ne govori proti Bogu, nič več ne govori nesramnih besedi, nič več hudobnega duha ne kliče, potem je ozdravljen. On skrbi za svojo dušo in za blagor družih, in ako se še njegovo življenje strinja s tem, kar njegov jezik govori, potem, dragi kristjani, se je zdravljenje posrečilo in on je ozdravljen. K temu, da razumemo, kako se moramo zdraviti, naj nam služi življenje sv. Jerneja, čegar praznik jutri obhajamo. Gotovo ta ni bil gluha na duši; on je bil eden izmed prvih apostolov, katere je Jezus k sebi poklical — in glejte, on je takoj popustil vse ter hitel za njim, pustil je svoje starše, hišo, domovino ter šel za Kristusom. Ta tako hitra ubogljivost je tudi Jezusu tako dopadla, da ga je zelo ljubil. On pa tudi ni bil mutast na jeziku, saj je Jezusovo ime in slavo oznanjal v mnogih poganskih deželah. Kar je rekel sv. Pavel o vseh apostolih, to velja tudi o njem: Preklinjali so ga, on pa jih je blagoslavljal, zmerjali so ga, on pa je zanje molil. O kristjani, koliko naukov za naše jezike! Zato nam je torej v naš zglede, ker je dobro govoril. Ker pa je tako delal, zato pa je moral trpeti preganjanje in umreti mučeniške smrti.

Naj torej naš nebeški zdravnik Jezus Kristus ozdravi naše rane, naj napolni naše srce s pravo ljubeznijo do Boga in do sv. vere, naša ušesa naj napravi, da bodo rada poslušala glas vesti, iz našega jezika naj pa napravi sveti altar, od katerega naj se dviga kakor ogenj proti nebu le sveta molitev. Amen. *Iv. Baloh*

Dvanajsta nedelja po binkoštih. (Praznik angelov varihov.)

Naše obnašanje do ljudi in do angelov.

Povem vam, da njih angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih. Mat. 18, 10.

Ako pravi Jezus v današnjem svetem evangeliju: „Njih angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta,“ tedaj gotovo govori o takih bitjih, ki že uživajo večno veselje v nebesih. On torej uči, da bivajo angeli, ki so druga popolnejša bitja, kakor mi, obenem pa tudi pove, kako službo opravljajo, ko pravi: Njih angeli, t. j. angeli otrok. Angeli torej varujejo otroke. To pravi Jezus Kristus, večna resnica, sam, — kdo bi torej dvomil o tej resnici? Ravno takó pa spoznamo iz drugih mest sv. pisma, da ima tudi vsak človek svojega angela variha. Tako pravi sv. apostol Pavel, ki je zamaknjen v tretja nebesa gledal slavo in veličastvo božje ter kore angelov takóle: „Ali niso vsi služabni duhovi, v strežbo poslani zavoljo tistih, kateri bodo delež zveličanja prejeli?“ (Hebr. 2.) Vsi ljudje naj pa dosežejo večno zveličanje, torej mora slednji človek imeti svojega angela variha. Tako pravi tudi David: „Bog je svojim angelom zapovedal radi tebe, da te varujejo na vseh tvojih potih.“ Tukaj torej nam pravi Bog, da angeli varujejo človeka. Iz vseh teh mest sv. pisma sledi, da angeli človeka varujejo, mu služijo, ga rešijo, ali z eno besedo, da so z ozirom na nas naši angeli varihi. Praznik teh naših zvestih spremljevalcev praznujemo danes, praznik, ki ima v sebi nekaj veselega, nekaj ganljivega, kajti on nas spominja na resnico, da smo mi revni, grešni ljudje v zvezi z višjimi bitji, s prebivalci nebes samih, da so oni naši najboljši prijatelji; in kakor ljubijo Boga v veliko večji meri, tako ljubijo tudi nas veliko bolj, kakor se pa ljubimo ljudje sami med seboj, in vsled te ljubezni delajo neprenehoma, da bi tudi mi postali kmalu deležni tiste sreče, katero uživajo sami. To je lepo in tolažilno za nas; toda če skrb angelov za nas ljudi prav premislimo, moramo pripoznati, da ta velika skrb ne napravlja ljudem pravega veselja. Da, jaz trdim še več, tolika skrb in ljubezen angelov do nas nam je vedno neki očitajoč glas, in sicer 1. z ozirom na naše obnašanje do drugih ljudi in 2. z ozirom na naše obnašanje

do angelov samih. — To, dragi, kristjani, hočemo pre-mišljevat, da bomo videli, kaj moramo storiti, ako hočemo, da nam bode postala ljubezen in varstvo našega angela variha v pravo veselje.

1. Predvsem sem dejal, da je skrb in ljubezen angelov za nas ljudi očitajoč glas z ozirom na naše obnašanje do drugih ljudi. Da bodemo to razumeli, razjasnimo najpreje, kdo so angeli in kaj nam vkljub svoje visoke službe storé. Z ozirom na osebo so angeli veliko plemeniteji; oni so brez telesa, ki človeka drži v sebi kakor v neki ječi. Oni so čisti duhovi, ki imajo jasen razum in pa voljo, ki je pripravljena takoj izpolniti vsa povelja svojega stvarnika, oni store to tako hitro, da jih primerja David vetrovom in bliskom, oni stojé pred prestolom Najvišjega, Najsvetejšega, kjer uživajo večno veselje. To so angeli, in vkljub tej visoki službi, dragi kristjani, koliko store za nas! Kateri jezik bi mogel vse tiste dobrote naštet, katere so nam že podelili, vse tiste nevarnosti, iz katerih so nas že rešili.

Otroci smo bili. O, spomnimo se svojih mladostnih let, spomnimo se nevarnosti, katere nam je pripravljaj naš otročji razum, naša lahkomišljenost. O, koliko nesreč je gotovo bilo, katerih še spoznali nismo, in katerih bi nas niti starši niti drugi ne obvarovali, ko bi mi ne imeli svojih angelov varihov. Iz teh so nas rešili na nevidni način, da se nam je nerazumljivo zdelo, kakó, a vendar rešili so nas. Toda ne samo v otročjih letih, celo življenje naše nas spremljujejo angeli. Od prvega trenutka našega rojstva do zadnjega izdihljeja na smrtni postelji stoje nam na strani v vsakem položaju, v vsaki nevarnosti. Vzemimo par slučajev. Angel je prinesel Eliju kruha in vode v puščavo, angel je varoval Judito, ko je šla v šotor Holofernov, angel je varoval Daniela, da ga niso požrle divje zverine, angel je varoval tiste tri mladeniče v ognjeni peči, angel je zopet rešil iz ječe sv. Petra. In tudi mi, dragi kristjani, ali bi mogli naštet, vse dobrote, katere so nam že skazali naši angeli varihi? Mi bi strmeli, ko bi vedeli vse to! Sedaj varujejo našo pot, sedaj zopet prigovarjajo duši, tu nam zabranijo kako priložnost k grehu, tam zopet nas rešijo nevarnosti, kakor so rešili Lota gotovega pogubljenja. — In kako v z t r a j n i so pri tem svojem delu! Oni nas ne zapuste nikdar od zibel do groba. Še celo potem, ko smo omadeževani z brezštevilmimi grehi, še celo potem ne gredo od nas. Oni še podvojé svojo pomoč in skrb. Mislite si kakega hudodelca, kate-

rega čaka smrt na vešalih ali pa dosmrtna ječa, kako zapuščen je tak človek. Njegovi prijatelji so ga zapustili, njegovi starši, sorodniki se ga sramujejo. O, eden je pa, ki ga nikdar ne zapusti, in to je njegov angel varih. Kako neizmerno ga je žalil v svojem življenju z brezštevlnimi grehi, kako je zametaval njegove opomine in glejte, mnogokrat je edini njegov angel varih, ki pripelje njegovo dušo čisto pred Bogá. — Kaka ljubezen! — Ko ob naši smrti uri že komaj čakajo sorodniki in prijatelji, da bi se polastili našega premoženja, ko nas zapušča vse, ko nam ne morejo pomagati, ničesar storiti, kakor solze prelivati, da nam ogrene še zadnjo uro našega življenja, glejte, tedaj je naš angel, ki varuje našo postelj, da se ne prikrade zraven hudobni duh, on je tisti, ki spremi našo dušo v pravo njeno nebeško domovino. „Angeli, pravi sv. Bernard, nas varujejo celo življenje na vseh potih; na koncu našega življenja nas pa nosijo na svojih rokah.“

Glejte, dragi kristjani, to store angeli za nas, ti vzvišeni duhovi za nas grešne ljudi. In kaj zahtevajo za to? O kaj bi mogli mi slabi ljudje njim dati? Glejte, oni nas ljubijo, podpirajo in varujejo, ne da bi zahtevali kako plačilo, oni store to samo iz ljubezni do nas! Dragi poslušalci, ako torej premislimo to njihovo ljubezen in skrb za nas, in pa pomislimo, kakšna je naša ljubezen in skrb do ljudi, ki so vendar naši bratje, ali se ne bomo sramovali? Kaj pa mi storimo svojim s o b r a t o m, za katere vendar angeli, ti čisti duhovi, tolikanj skrbe? Tisti ki obdajajo prestol božji, prebivalci nebes, služijo človeku, prahu, črvu, in mi se sramujemo služiti, pomagati svojim sobratom, mi smo preponosni, da bi se ponižali? Angeli so zaščitniki otrok, in kaj storimo mi za otroke? Starši so veseli, da so jih kolikor mogoče hitro prosti; zato, da bi zbistrili njih razum, omikali njihovo srce in dušo čisto ohranili, zato se ne menijo! Angeli vodijo otroke v nebesa, in starši — o žal, da jih mnogi zapelejejo v peklo, oni jim sami pokažejo, kakor kača Evi, prepovedan sad, omadežujejo njih nedolžno srce in oropajo njih dušo angelske obleke. O, kolik odgovor bo treba dati pred Bogom!

Angeli pa stoje tudi odraslim vedno na strani. Ako torej mi napravimo svojemu bližnjemu kako dobroto, o kako nezatno je to, koliko bi še lahko storili! Angeli spremljajo človeka celo življenje, še celo od njegovega groba se ne ločijo, in mi, o kako hitro se utrudimo v podpori do bližnjega. Zadosti nam je,

če mu samo enkrat pomagamo, če pride drugič, kako zoprno nam je to! Angeli ne gredo od nas še celo takrat ne, ko je omadeževana naša duša z obilnimi grehi, in mi sami slabi in grešni ljudje nimamo usmiljenja, sočutja do človeka, ki je padel. Angeli služijo človeku brez lastnega dobička, samo zaradi tega, ker hoče to Bog, in mi — o priznajmo, da je večkrat samo hinavščina in naša lastna korist, če bližnjemu pomagamo. Ako je torej ljubezen in skrb naših angelov varihov za nas jako tolažilna in vzpodbudljiva, tedaj nam je pa tudi ta ljubezen in skrb očitajoč glas, ako jo primerjamo s tisto ljubeznijo, katero imamo mi do ljudi.

Še bolj se nam pa vest oglašča, če primerjamo ljubezen angelov z ljubeznijo, katero imamo mi do njih samih. Slišali smo, da nam naši angeli služijo, pomagajo brez lastne koristi. Edino, kar zahtevajo od nas, je to, da bi mi poslušali njih opomine, da bi se jim pustili voditi na potu našega življenja. Vprašajmo se pa, ali jim pa vedno sledimo na tem potu? Ali se jim damo voditi? O, kolikokrat zapremo ušesa njih svarilnemu glasu, ki nas k dobremu opominja in od slabega odvrta; a mi raje poslušamo zapeljivi glas greha ter tako žalostimo angele, svoje najboljše prijatelje. O, hudobno srcé, kadar se ti v grehu veseliš brezmejno, tedaj poslanec božji joka nad teboj. Ali mislite, dragi kristjani, da bi mogli naši angeli varih, ti čisti duhovi, ki so prosti vsacega greha, polni ljubezni božje, ki iščejo in hočejo samo naše zveličanje, ali bi mogli, vprašam, ti poslanci božji mirno gledati, če se človek, podoba božja, valja v blatu svoje pregrehe, če obteži svojo dušo s krivico, če je poln jeze in sovraštva do kakega človeka? Kako nas torej sramoti ljubezen angelov, ker jih tako malo poslušamo!

Še bolj pa se moramo sramovati, če pomislimo, kako smo nehvaležni za dobrote, katere prejemamo od svojih angelov varihov. Vi starši, ki svoje otroke tako skrbno odgojujete in tako iskreno ljubite, ki ne skrbite samo za njihovo telo, ampak še bolj za njihovo dušo, ki tako pazite, da bi se vendar ne omadeževalo njih nedolžno srcé, ako vidite, da ne poslušajo več vaših naukov, ako ne posnemajo vašega dobrega zgleda, ampak gredo rajše v družbo izprijenih ljudi, ako pridejo končno na kraj pogubljenja, nadalje, ako si morate na tistem reči: O moji otroci ne bodo prebivali v nebesih, ampak bodo najbrže žrtve pekla, a povejte mi vi, ali se ne izvije iz vaših prs obupen klic: O,

da bi nikdar ne bil oče, nikdar mati! Iz tega, dragi kristjani, sklepajte na žalost, katero napravljamo svojim angelom varihom, ki bolj ljubijo nas, kakor starši svoje otroke; iz tega sklepajmo na bolečino, katero jim napravimo, če ne poslušamo njih svarilnega glasú, ne storimo dobrega, h kateremu nas prigovarjajo, izberemo si pa slabo, ki je v naše pogubljenje. O, kako bridko in hudó nas bodo tožili! O, nehvaležni človek, bodo zaklicali, kako sramotno si z nami ravnal! Mi ti služimo in te napeljujemo k Bogu, ti nas pa vodiš v svoje pregrešne družčine, v svoje strasti, ti se sramuješ grešiti javno pred ljudmi, ne sramuješ se pa pred nami, mi moramo biti priče tvojih hudobij, ali je to hvaležnost ali je to povračilo za ljubezen!

Zaradi tega, dragi kristjani, se varujmo, da ne bomo žalili svojih angelov varihov. Bodimo jim nasprotno hvaležni za trud in za spremstvo, katero nam dajejo v naših nevarnostih. Posnemajmo v tem mladega Tobija! Ko se je ta vrnil z angelom Rafaelom, ki ga je spremljal na njegovem dolgem potovanju in ko sta prišla zopet v očetovsko hišo nazaj, je vprašal poln hvaležnosti svojega očeta: „Oče, kakšno plačilo mu bomo dali ali kaj more vredno biti njegovih dobrot?“ Mogoče, da se tudi kdo izmed nas na tihem vpraša: Kakó naj pa jaz poplačam vso ljubezen, kako naj povrnem vse dobrote svojemu angelu? Poslušajte, dragi kristjani! Najprijetnejši dar, ki ga morete dati svojim angelom varihom, je ta, da poslušate njihove opomine, da radi ubogate, kadar vas svari vaša vest, potem pa, da ste ravno tako ljubeznivi, ravno tako dobrega srca nasproti svojemu bližnjemu, kakor so nasproti vam vaši angeli varih, ali z drugo besedo, da postanete vi angeli varih drugih ljudi. O, koliko priložnosti je v človeškem življenju, da pokažemo svoje dobro srce, ako le hočemo. Tukaj so revne srote, ki nimajo ne očeta, ne matere; bodite jim angeli varih, skrbite za njihovo dušo in telo, bodite vi njihovi starši! Tam je uboga vdova; bodite ji angel varih, podpirajte jo! Tu zopet trpi čast, poštenje tvojega bližnjega; bodi mu angel varih, brani njegovo dobro ime! Tukaj se nahaja tvoj prijatelj na nevarnih potih, kjer se bo gotovo pogubil; bodi mu angel varih in poduči, izpreobrni ga z besedo in z dejanjem! Toda, kdo bi naštel vse priložnosti, ki se nam ponujajo, da lahko pokažemo svojo dobrotno rokó?

To torej obljubimo danes svojim angelom varihom, da jih hočemo posnemati v dejanjski, trajni ljubezni. Prosimo jih odpuščenja, da smo tako slabo poslušali njih očetovski glas, da smo tolikokrat žalili njih skrbno srcé. Naše srcé naj bode vselej odprto njihovim opominom, naše bodoče življenje naj jih ravno takó močno zveseli, kakor jih je žalilo naše preteklo. O, prosimo jih, naj nam zvesti ostanejo na potu tega življenja, naj nam zvesti ostanejo ob naši smrtni uri, po smrtnem boju pa naj popeljejo čisto našo dušo pred prestol božji pred večnega Sodnika, ki naj nas vse milostno sodi. Amen.

Iv. Baloh.

Priložnostni govori.

Najboljši kažipot Marijinemu otroku.

Kdor mene posluša, ne bo osramočen; in kateri v meni delajo, ne grešijo.
Sir. 24. 30.

„Kdo je ona, ki pride, kakor vzhajajoča zarja, lepa kakor luna, izvoljena kakor solnce, strašna kakor razvrščena vojskina truma?“ (Vis. pes. 6. 9.) Tako se pač povprašujejo strmeč angelski zbori, ko zagledajo Marijo v vsej čudoviti lepoti in slavi, prihajajočo v nebo, na kar nas bo spominjal ta mesec praznik Marijinega Vnebovzetja. Srečni trenutki, ko je smela na zemlji pritiskati na srce ljubko dete Jezusa; pa brezprimerno veličastnejši trenutek, ko Ona pride povišana nad vse serafe v večno mesto, in jo ljubi Sin sam okraši s krono večne slave! — „Češčena bodi, Kraljica!“ doni ta dan po zmagoslavni cerkvi. „Češčena bodi, Mati milosti!“ odmeva tisočero po vojskujoči in trpeči cerkvi. „Češčena bodi, Mati — upanje naše!“ kliče ta dan udano na tisoče in tisoče dobrih Marijinih otrok po vesoljnem svetu. — „Kdo je ona?“ vprašujejo angeli in dajejo odgovor: „Kraljica!“ „Kdo je ona?“ vprašuje Cerkev in jo kliče: „Mati milosti!“ „Kdo je ona?“ vprašujejo Marijini otroci in dvigajo k nji svoje roke: „Mati — upanje naše!“ — Kdo se pač bolj odkrito lahko veseli Marijinega povišanja v nebesih, kakor dober otrok Marijin? Saj je povišana Ona, katero ste sklenile pri vstopu v Marijino družbo posebno posnemati. In ta praznik vidite, kam pelje Marijina pot. Le z veseljem povzdignimo proti nji svoje roke in

zakličimo: „Mati — upanje naše!“ Da, Marija je naše upanje, ker je naša najboljša vodnica, in njena družba naša najvažnejša pot proti večnosti.

„Češčena, Mati — upanje naše!“

1. Znak dobre vodnice, ki vodi neizkušeno dekle po nevarnih potih, je, da ji kaže prava pota, obenem pa tudi pove, kako se ta ali oni pot imenuje, opozarja na nevarnosti in, ako popotnica omaguje, jo dejansko podpira in krepi.

In taka najboljša vodnica za vas, družabnice Marijine, je pač Marija. Kaže nam najboljšo pot, in to je pot čednostnega življenja. Ne bom danes obširnejše govoril o tem, kako vam ona kaže pot s svojim zgledom; saj je ni kreposti, ki bi se v najlepših barvah ne lesketala na Mariji. Odpri svoje oči ter premišljuj in hodi za Marijo!

Marija pa vam kot dobra vodnica tudi z besedami imenuje pota, po katerih nam je hoditi. Šest besedi preblazene Device nam je znanih,¹⁾ ki pa so tako tehtne, da obsegajo vse naše dolžnosti, in kdor se ravna po teh, mora biti dober Marijin otrok na tem svetu in mora srečno dospeti do Marijinega prestola.

Vse naše razmerje do Boga je Marija izrazila v kratkem stavku: „Glej, dekla sem Gospodova!“ S temi besedami nas uči ponižnosti, pokorščine, udane zvestobe, sploh vsega, kar je služabnik dolžan svojemu Gospodu. Ni li to krasna steza proti Bogu? — Kakšno bodi naše vedenje nasproti Jezusu Kristusu, je povedala z besedami: „Karkoli vam poreče, storite!“ ter nam s tem polaga na srce popolno udanost do svojega Zveličarja in njegovega nauka. — Ni nas pozabila opomniti na ljubezen, ki jo dolgujemo svojemu bližnjemu; saj je sama rekla: „Vina nimajo!“ In te besede dihajo najnežnejšo in najsrčnejšo ljubezen do bližnjega, pravo dejansko skrb za blagor in srečo sobrata; te besede nas vzpodbujajo v dušnih in telesnih potrebah priskočiti na pomoč svojemu sobratu, svoji sosestri. — In kaj smo mi dolžni samim sebi? Dolžni smo čuvati sami nad seboj, čuvati v skušnjavah, ki nam jih napravlja svet, čuvati pa tudi v skušnjavah, ki prihajajo iz naše lastne slabosti; dolžni smo ohraniti čisto srce. In tega nas opominja skrbna beseda Marijina: „Kako se bo to zgodilo, ker moža ne spoznam?“

¹⁾ C. H. Opitz S. J. v „Sodalen-Korrespondenz, XII., 9

S tem nas Marija kot vodnica opozarja na vse nevarnosti, ki nam pretijo na našem zemskem potovanju. — Marija pa nas tudi uči, kako moramo izpolnjevati svoje stanovske dolžnosti, ki zahtevajo od nas najskrbnejško zvestobo in vestnost. Kako vestna materinska skrb in materinska ljubezen odseva iz bolestrnega vprašanja: „Sin, zakaj si nama to storil? Tvoj oče in jaz sva te z žalostjo iskala!“ — In kako naj se vedemo svetu nasproti? Tudi v tem nas Marija uči, naj nikari ne precenimo velikosti in blišča sveta, naj ne navezujemo nanj svojega srca. Kako vzvišena stoji pred nami Mati božja, ko izreka svojo obsodbo nad blestečim mamonom in nad domišljavim napuhom rekoč: „Mogočne je s sedeža vrgel — bogatine spustil prazne!“ . . .

Pomenljivo pa je, da nam sv. pismo ne pove nobene besede, ki bi jo nam bila Marija govorila po javnem delovanju svojega Sina. Govorila je navedene nauke pred Jezusovim javnim delovanjem, nekaj — namreč v Kani na Galilejskem — tudi med javnim delovanjem Jezusovim. Ko pa je Jezus svoje delo dokončal, ni zapisane nobene Marijine besede več. Ona — molči! O, pomembni molk!

Mati Kristusova molči, ko govori njegova nevesta, sveta Cerkev po apostolih. Marija molči, ko je ustanovljena sveta Cerkev, ta steber resnice. Marija molči vpričo sv. Petra, ona molči vpričo apostolov ter jih zvesto posluša. S svojim molkom pa nam, zlasti svojim otrokom, kaj zgovorno polaga na srce: dolžnost otroške pokorščine in ponižne podložnosti nasproti Cerkvi; s svojim molkom nas Marija opozarja na Kristusovo nevesto sv. Cerkev, da njo poslušamo. Saj je Jezus Kristus ravno zato postavil sv. Cerkev, da vodi ljudi k večnemu zveličanju.

Hčere Marijine! S svojim molkom tudi vas mati Marija opominja, da zvesto poslušate sv. Cerkev. Saj Ona dobro ve, da vas ta 1900 let stara učiteljica vodi po najboljših potih, da vam daje najboljša sredstva, če hočete ostati na pravi poti. In ako vam sv. Cerkev priporoča, da se zbirate v Marijinih družbah, Marija molči in se veseli, dobro vedoč, kako dobra pot je to, da dospete do svoje sreče.

Če pa se ozrem na dejstvo, kako srečni, kako veseli, kako udani in potolaženi odhajajo Marijini otroki, Marijine hčere s tega sveta, potem ne bom rekel, da se Marija samo veseli te cerkvene:

šole, ampak moram trditi, da jo kar obsiplje z milostmi. In to je znamenje dobre vodnice, da upehane in omagujoče potnike krepí in podpira. In ravno Marija je — Mati milosti.

Dekleta, tej vodnici se izročíte, njo poslušajte, to edino je potrebno! Saj nanjo obrača sv. Cerkev svetopisemske besede: „Kdor mene posluša, ne bo osramočen!“ (Sir. 24. 30.)

2. Iz te marijanske šole, ob roki take vodnice morate dospeti tudi ve tja, odkoder se ona ozira s svojega vzvišenega prestola na svoje učenke. Marijina družba je najvarnejša pot, po kateri naj hodi mlado dekle.

Povem vam priprosto legendo, kakor sem jo nekje¹⁾ bral. Marijina hčerka priroma s tega sveta pred nebeška vrata ter potrka, rekoč: „Sv. Peter, Marijina hčerka je tukaj, odpri, da pohiti k svoji Materi!“ „Kdo je?“ se oglasi sv. Peter. „Povej kdo si, vsak ni za nebo!“ „Članica Marijine družbe sem,“ prosi Marijin otrok, „hitro odpri, saj imam pravico, da pridem k svoji Materi!“ „Marijinih hčerâ je mnogo,“ ugovarja nebeški vratar, „pa so različne vrednosti. Nekatero zlate, druge manjše veljave. Med pšenico so tudi pleve in med rožami trnje; na cvetličnih gredicah raste tudi plevel! Kdo ti je pokazal pot semkaj?“ „Naša družbena pravila,“ se izgovarja deklica, „so mi bila ka- žipot, na Marijo pa sem se ozirala kot vodnico; upam, da sem prav prišla.“ „Naj bo!“ dé sv. Peter, „pokaži svoj potni list!“ „Moj potni list,“ odvrne deklica, „je družbena vzprej- jemnica; na tej stoji zapisano, da gotovo pride v nebo, kdor si izvoli Marijo za priprošnjico in Mater!“ Sv. Peter potrdi: „Dobro, to velja! Kje imaš delavsko knjižico?“ „Sveti Peter,“ govori dalje kongreganistinja, „iti moraš k nebeškemu Očetu; tam so zapisana moja dela. Mnogo sicer nisem storila, pa imela sem dobro voljo, in kakor Marija, tako sem tudi jaz rada govorila: „Glej, dekla sem Gospodova!“ „Imaš li kako pri- poročilo?“ zahteva dalje strogi vratar. Marijina hčerka nekaj časa pomišlja, potem pa prime svojo družbeno svetinjo ter pravi: „Ničesar drugega nimam, nego to-le. Ta biser je moj, dražji nego zlat, moje bogastvo, moje nakitje, moj okrasek. Marija mi ga je dala, ko me je izvolila za svojega otroka, ko sem stopila v njeno šolo. To je znak, da sem njena!“ Sv. Petru se utrne solza ginjenosti nad tem otroškim zaupanjem do Marije, hitro odpre nebeška vrata, in Marijino hčerko obdajo ljubke sestre; v sredi pa se prikaže v solnčni slavi Mati Marija s svojim De- tetom. Marijina hčerka se zamakne v to slavo, iz ust ji pa privre goreča prošnja: „Z ljubljenim Sinom nas blagoslovi, Mati Ma- rija!“ Angeli zapojejo, in hči je na Materinem srcu.

¹⁾ Sodalen-Korrespondenz, XIII., 1.

Seveda to je vse legenda, a jedro njeno je popolnoma resnično. Marijina družba je pot, na kateri imaš vse, kar ti je potrebno za pot v tujino. Družbena pravila so ti kažipot, Marija vodnica; vsprejemnica je tvoj potni list, delavsko knjižico ti hrani nebeški Gospodar. Imaš pa tudi priporočilno pismo, in to je tvoja dragocena marijanska svetinja. Česa ti torej še manjka? Hrane in podpore! Hrano imaš v sv. zakramentih, podporo pa ti deli Marija v vsej obilici, saj je „Mati milosti!“

Ni-li torej to najboljša pot za mlado dekle? Ni-li tvoje srce polno najveselejšega upanja? Ohraniti pa moraš na tej poti močno in stanovitno srce, ki dannadan bje za Marijo, ki se ne dá odvrniti od nje, če bi se svet še tako rogal. „Pomni,“ je dejala neka mati svoji hčerki ob slovesu, „ako ne boš mogla prenesti, da se ti zlobni ljudje posmehujejo in te morda celo pitajo s tercijalko, nisi nič več mene vredna!“ Isto trdim jaz! Kdor nima močnega in stanovitnega srca v Marijini šoli, ni Marije vreden! — — —

H koncu, dekleta-družabnice, vam v skrbi za vašo dušno srečo kličem tole: Postojte za trenutek na svoji poti in preiščite pota in steze, po katerih ste doslej hodile. Če je bila Marija vaša vodnica, če je mogla Marija doslej o vas reči: „Blagor vam, ki čujete vsak dan pri mojih vratih!“ — potem vam tudi jaz rečem: „Blagor vam, le naprej po tej poti! Če pa se je ta ali ona zmotila na stranpoti, o, stopi nazaj na pravo pot in poslušaj glas Marije, ki ne blagruje le tistih, ki so ji sledili doslej, ampak tudi one, ki ji hočejo slediti odslej: „Blagor človeku, ki mene poslušaj!“ Da, vsa dekleta se združite na tej poti in krepko stopajte po nji, pa vam bo praznik Marijinega Vnebovzetja najveselejše upanje, da pride tudi za vas podoben praznik. Potem res lahko zakličete na ta praznik: „Češčena bodi, Mati — upanje naše!“ Potem vam bo nekdam zadnji korak s te zemske poti obenem prvi korak pred prestol Marijin! Amen.

Anton Skubic.

Pogled na slovstvo.

Tretji slovenski katoliški shod v Ljubljani dne 26., 27. in 28. avgusta 1906. Govori, posveti in sklepi. Uredil dr. Evgen Lampe. Ljubljana, 1907. Izdala in založila „Katoliška Bukvarna“. Str. 143. Cena s poštnino vred 3 K. — Med knjige, ki jih ne more pogrešati noben slovenski duhovnik,

spadajo poročila o naših katoliških shodih. Saj obsegajo te knjige naš katoliški program, prva splošni program za vse zadeve našega javnega življenja, druga in tretja program podrobnega dela. Sklepi katoliških shodov so najboljše, kar se je pri nas v socialnem in političnem oziru sploh kdaj sklenilo. Po pravici pravi o njih „Poročilo“ II. katoliškega shoda: „Ti sklepi so se vsi, brez izjeme, soglasno, s popolnim odobravanjem sprejeli, in s tem so postali veljavni in obvezni za udeležence katoliškega shoda in za vse slovensko katoliško ljudstvo, ki je bilo zastopano po njih. Ti sklepi so postali tudi program za katoliško-narodno gibanje na Slovenskem, sprejeli so se kot navodilo za javno življenje in delovanje katoliških Slovencev. Pri teh sklepih je sodeloval po tisočernih zastopnikih ves slovenski narod, izrasli so mu takorekoč iz duše in obsegajo vse važne potrebe našega javnega življenja.“ S temi sklepi se mora natančno seznaniti vsakdo, kdor hoče delovati v javnosti. O teh sklepih naj se večkrat govori pri raznih posvetovanjih in jemljejo naj se v družtvih za predmet javnim predavanjem. Govori pri posvetih III. slovenskega katoliškega shoda hranijo mnogo krasnih misli za taka predavanja. Govori pri slovenskih zborovanjih pa spadajo pač med najboljše slovenske govore, iz katerih se morejo ljudski govorniki veliko naučiti. — Kakor „Poročilo“ o II. slovenskem katoliškem shodu, tako je priredil tudi obširno „Poročilo“ o III. slovenskem katoliškem shodu dr. Evgen Lampe, ki je tudi največ sodeloval pri obeh shodih. „Poročilo“ krasi slika dr. Franciška Sedeja, knezo-nadžkova goriškega.

A. S.

Glasba.

1. *Šest Marijinih pesmi* za tri ženske ali moške glasove (ena za dva, štiri tudi za en glas) z orglami. Zložil Ant. Foerster. Cena: partitura 1 K 80 v, vsak glas 40 v. Dobiva se v „Katoliški Bukvarni“. To je prva zbirka Marijinih pesmi, ki je namerava izdajati „Katoliška Bukvarna“. Gotovo je, da so pesmi v tem zvezku zelo srečno izbrane. Vsako skladbo preveva globok cerkveni duh in tista nežna ljubeznivost, ki se najbolj prilaga Marijinih pesmim. Skladbe so razen nekaterih malih težkoč, brez katerih je pa težko kaka pesem, če hoče biti dobra in imeti v sebi kaj globokejšega, zelo enostavne, a vendar ne enakolične in dolgočasne. Drugi in tretji glas postopata marsikje precej samostojno, kar da skladbam posebno živahnost in nežnost. Spremljava je tako lahka, da se je ni treba ustrašiti nobenemu organistu. Besedilo je staro in bi zato želeli semintja kake izpremembe. Moški, posebno pa še dekliski zbori naj pridno sežejo po tej zbirki. Z.

2. *Venček narodnih pesmi* za mešani zbor. II. zvezek. Harmoniziral Alojzij Mihelčič, organist v Metliki. Cena 50 vinarjev, 10 izvodov K 4.—. Dobiva se v „Katoliški Bukvarni“. — Hvalevredno in potrebno je, da izdaja „Katoliška Bukvarna“ narodne pesmi, ki se po svoji vsebini morejo brez-pogojno priporočati našim izobraževalnim društvom, kakor tudi Marijinih družbam. Naše ljudstvo rado poje narodne pesmi. Zato mu dajmo dobre pesmi, ki niso nič manj lepe kot zaljubljene, na mnogih mestih še precej lepše. Zato nam je II. zvezek Mihelčičevega venčka zelo dobro došel. Pesmi so zelo preprosto harmonizirane, tako da jih zmore vsak zbor. Posebno ljubki sta zadnji dve: „Marija rož'ce trgala“, in: „Le dol' se vsedi“. Pri zadnjem pozdravu: „Lahko noč“, ki je zelo fino izpeljan, bi želeli drugačne in natančnejše dinamike. Upamo, da gospod Mihelčič nadaljuje svoje lepo delo. Z.